

Sene 12 — No. 4240

Yazı işleri telefonu: 20203

SALI 26 MAYIS 1942

İdare işleri telefonu: 20203

Fiati 5 kuruş

Son Posta

Sark cephesinde bir Alman ağır topu ateş ederken.

Millet Meclisi dün yeni bütçeyi müzakereye başladı

Başvekil ve Maliye Vekili çok mühim beyanatta bulundular

Maliye Vekili Millî Müdafaa için hiçbir fedakârlıktan kaçınılmadığını, geçen yıl Millî Müdafaa masraflarının günde bir milyon lira tuttuğunu söyledi

Alman tebliği

Harkofta çevrilen 3 Rus ordusu çemberi yaramıyor

Harekât kuşatma çarpışması şeklinde geliyor

Sovyet tebliği

"Harkofta hatlarımız bir köşeden delindi,"

Mücadele Harkoftan izyum cephesine intikal etti

Merkez kesiminde 30 mevzi geri alındı tank toplulukları yok edildi

Berlin 25 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Harkof cephesindeki askeri hareketler büyük kuşatma çarpışması şeklinde gelişmiştir. İçlerinde önemli zırhlı kuvvetler bulunan üç ordudan mürekkep büyük Sovyet kütelleri tarafından yapılan bütün delme teşebbüsleri akamete uğramıştır. Düşman çok ağır kayıplar vermiştir. Cephenin merkez kesiminde otuz kadar mevzi Alman kuvvetleri tarafından yapılan karşı taarruzları neticesinde alınmıştır.

İlmen gölünün cümb doğusunda mevzi Sovyet taarruzları tamamile püskürtülmüştür. Laponyada Fin ve Alman kuvvetleri haftalardanberi devam eden savaşlar esnasında birçok tümenlere yükselen düşman kuvvetlerini mağlûb etmişlerdir. Bu çarpışmalar esnasında 99 uncu bisikletli müfreze derinliğine devam eden düşman mevzilerini, arazinin gösterdiği büyük zorluklar ve düşman tarafından yapılan anudane mülkavemete rağmen delmişlerdir. (Devamı 5 inci sayfada)

İngiliz amele partisinin yıllık konferansı

Kızılordu şeflerle daha sıkı işbirliği yapılması isteniyor

Dahiliye nazırı dedi ki: "Yalnız harbi değil, adalet esasına dayanarak sulhu kazanmağa da azmetmeliyiz"

Londra 25 (A.A.) — Bugün İngilterede açılan amele partisinin senelik konferansı görünüğe göre harbin başlangıcındanberi amele partisi tarafından tertib edilen konferansların en mühimmi olanıdır. Parlamento azasından Green söylediği nutukta memleketin da...

Sark cephesini kıstan evvelki ve bugünkü halile gösteren harita Moskova 25 (A.A.) — Sovyet ögile tebliği: Kuvvetlerimiz Harkof istikla (Devamı 5 inci sayfada)

Şekere, tütüne, içkiye, çay ve kahveye zam yok

İngiltere ikinci bir cephe açmak için hazırlanıyor

İkinci cephe lehinde Londrada iki miting yapıldı

Ankara, 25 (Radyo gazetesi) — Avrupada ikinci bir cephenin kurulması lehinde Londrada iki miting yapılmıştır. Komünistlerin tertib ettiği birinci mitingde, bu partinin naşiri efkârı olan «Daily Worker» gazetesinin kapanması da protesto edilmiştir. Ancak şunu kaydetmek lâzımdır ki İngiliz komünistleri halk nazârında prestijlerini kaybetmişlerdir. Çbkk harbin başlangıcında İngiliz komünistleri baltalama propagandası yaptıkları halde Rusya harbe girdikten sonra, tamamen harb taarruzları olmuşlardır. İkinci miting muhafazakârlar «Daily Express» gazetesinin tarafında (Devamı 5 inci sayfada)

Murad Reis denizaltımız İskenderuna geldi

İskenderun 25 (A.A.) — İngilterede yaptığımız denizaltılarımızın ikincisi Murad Reis, bu sabah İskenderuna gelmiş ve merasimle bayrak çekilmiştir.

Kızını 14 yerinden bıçaklıyarak öldüren baba

İzmir 25 (Hususi) — Bugün öğleden vaki Kâzımpaşa okulu önünde feci bir cinayet işlenmiştir. Elli yaşlarında Etem adında biri, 17 yaşındaki kızı Münevveri 11 yerinden bıçaklıyarak öldürmüştür. Cinayeti işleyen baba, kızını Sabri ile evlendirmek istediğini, Müneverin ise Aliyi sevdiğini ve aile namusunu kurtarmak için kızını öldürdüğünü söylemiştir.

Bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair kanun lâyihası mecliste

Lâyiha, encümenlerden geçerek meclis umumî heyetine verildi, yakında görüşülecek

Ankara 25 (Hususi) — Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 30828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair kanun ve inhisarlar, maliye ve bütçe encümenlerinden geçerek meclis umumî heyetine tevdi olunmuştur. Lâyiha tab' ve teksir edilmiş ve bugün meb'uslara dağıtılmıştır. Önemli günlerde ve bütçe müzakereleri sırasında görüşülecek

Maliye Vekilinin izahatı

Muhtelif vergi ve resimlere yapılacak zamlar

Yeni dahilî istikraz

Maliye Vekili Fuad Ağralı Ankara 25 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün reis Abdülhalik Rendânın başkanlığında yaptığı toplantıda Maliye Vekili Fuad Ağralı verdikleri aşağıdaki izahat ile 1942 yılı bütçesinin müzakeresine başlamıştır: Sayın arkadaşlarım, Bütçe encümeninin ince ve değerli tetkikinden geçerek yüksek tasvibinize arz edilmiş bulunan 1942 mali yılı bütçesi 394.316.918 lira ile bağlanmış bulunmaktadır. (Devamı 4/1 de)

Başvekilin beyanatı

Ali Rana Tarhana cevap veren Refik Saydam, devlet teşkilâtının kifayetsizliği ve fiat meseleleri hakkında izahat verdi

Başvekil: "İcab ederse bütün lüzumlu maddeleri için vesika koyacağız," dedi

Meclisde ileri sürülen mütalealar

Bir meb'usumuz propağanda vekâleti kurulmasını istedi

Ankara 25 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün reis Abdülhalik Rendânın başkanlığında toplanmış ve 1942 müvazeli umumî kanunu müzakeresine başlamıştır.

Meclis müzakereye geçmeden önce bütçe müzakereleri devam ettiği müddetçe her gün saat 14 de toplanmak kararını almıştır. Maliye Vekili Fuad Ağralının ve Parti müstakil grubu reisi Ali Rana Tarhanın bütçe hakkındaki beyanatlarından sonra, General İzzettin Çalışlar «Muğla», Berç Türker «Aydınkarahisar», Halil Mentеше «İzmir», General Naci Eldeniz «Seyhan» sırası ile (Devamı 5 inci sayfada)

Başvekil Refik Saydam Ankara 25 (A.A.) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında bütçe heyeti umumîyesi üzerinde geçen müzakerelerde bazı hatibler tarafından ileri sürülmüş olan mütalealara karşılık olarak Başvekil doktor Refik Saydam aşağıdaki beyanatta bulunmuşlardır: — Bütçenin heyeti umumîyesi hakkında burada söz söyleyen arkadaşlarımızın, vekâletleri taallük (Devamı 5 inci sayfada)

Fevkalâde kazanç vergisi

Ahvalden faydalanan büyük kazançlar temin edenlerden vergi alınacak

«Son Posta» nun anketinde ileri sürülen fikirler bu kanun lâyihasında yer almış bulunuyor

Maliye Vekili bütçe müzakeresine başlanılması münasibetile verdiği beyanatta bugünkü ahval ve şeraitin faydalanarak fevkalâde kazanç temin (Devamı 6 ncı sayfada)

Kiyasiya para harcıyanlar

Prof. Dr. Mim Kemal Öke'nin fikri

"Anormal kazançlara müdahale etmek en yerinde olan bir tedbirdir,"

Anketimize bugün de değerli ilim adamı, Prof. Dr. Mim Kemal Öke cevap veriyor.

● Mim Kemal Öke'nin fikirleri:

«Ben ötedenberi alın teri karşılığı olmayan ve havadan kazanılmış Mim Kemal Öke servetlere taraftar değilimdir. Kazancın (kültet mukabil nimet)

düsturuna uydurmuş olanların kazancının tahdidini doğru değildir, esasen buna imkân da yoktur. Fakat, anormal kazançlara müdahale etmek en yerinde olan bir tedbirdir. Bu şekilde anormal şerait altında kazancı alabildiğine temin edenlerdir ki, harb gibi yakıcı, yıkıcı, ezici şartların devamını istiyorlar. Bunlar, anketimizin mevzuunu teşkil eden zümreye mensubdurlar. Bundan evvelki harbede teessüfle gördük ve bugün de görüyoruz ki, birçok harb zenginleri tüüyor; bunlar, halkı istismar etmekte kuvvetli; yenilmez bir âmi (Devamı 6 ncı sayfada)

Hergün

İtalyanın Fransaya karşı taarruza geçeceği şayiaları

Ekrem Uşaklıgil

İtalya pek yakında Fransaya karşı taarruza geçecekmiş. Bu maksadla iki hareket ordusu hazırlanmış, neredeyse bir taraftan Korsikayı, öbür taraftan da Nisten başlıyarak bütün Savoieyi işgal edecekmiş.

Haber Londradan geliyor. Londranın ise garbde Mıhver devletlerinin başına yeni bir gayle çıkmasını pek istediği meydana, bu itibarla ilk balkışta bu şayianın bir propaganda mahsulü olması hatırlanacaktır.

Frnsız başvekil Madagaskar hâdisesinin verdiği ilk sarsıntıyı geçirir geçirmeye Paris'e gitt ve orada Alman müessesileri ile iki memleketi ilgilleyen başlıca meseleler üzerinde müzakerelere girişti, eğer bu sırada iki tarafın arasında kuvvetli bir şüphe girecek olursa bu müzakereler daha başlangıçta a- kim kalabilir, binaenaleyh İngiliz propagandasının tam bu sırada Fransız endişesini uyandırmaya çalışması faydalıdır, hususile ele aldığı mesele, bugünden yarına uydurulmuş, köksüz bir mesele değil, ötedenberi mevcut bir davadır.

İtalya hükümdar ailesinin adı Savoie hanedanıdır, Savoie ise vaktile İtalyanın elinde almış olarak Fransanın elinde bulun- makta, İtalya Savoieden gayri aynı suretle Tunus ile Cibutin'in Korsikayı da kendi malı bilmekte, İtalyaya aid olması icab ettiğini düşünmektedir.

İtalya 1940 yılı Haziranın 10 uncu günü Fransanın kat'iyetle yıkıldığını gördüğü ve bütün harbin de bütmeğe üzere olduğuna kanaat getirdiği içindir ki,

Nis, Tunus, Cebuti, Korsika âvâzesile harbe girişti ve oğün- denberi harbin bütün acılarına hep bu hayal yüzünden katlanmaktadır. Fakat bizim ötedenberi kullandığımız bir tabiri evdeki pazar çarşısına uymayınca İtalya yeni topraklarına genişleyecek yerde bilâkıs son yarım asır içinde güç hal ile edinmiş olduğu müstemle- kelerin hemen tamamını üstelik verdi, bu da yetismiyormuş gibi bugün Rus çöllerinde dövüşmekle meşguldür.

İtalya bu vaziyette umumi efkâr- ının duyması pek tabii olan acı- ları yenilmiş bir devletin sırtından pek ucuzca temin edilecek istifa- delerle hafifletmeyi elbette istiyebi- lir, kaldı ki temin edilecek istifa- delerde, İtalyanın harbe gir- mesini mucib olan gayelerdir. İşte bunun içindir ki İtalyanın Fransaya saldırmak üzere olduğu hak- kında Londradan gelen haberler sınıf bir propaganda mahsulü olsa bile hakikatte kuvvetli bir esasa dayanmaktadır, fakat acaba İtalya hiç bir zaman saldırmaya lüzum görmediği hursunu tatmin etmenin sırası geldiğine hükmetmiş midir?

İtalya başvekil muharebenin bütmeğe üzere olduğuna hakmeder ken yanimış olmakla beraber hem müdebbir, hem de realist bir devlet adamıdır, bundan başka di- lini kendi dili kadar iyi bildiği, Fransız milletinin hususiyetlerini yakından tanıır.

Fransa Alman ordularının zoru altında yıkıldığı vakit bile İtal- yaya karşı dörtte üçü başka cep- heye yollanmış bir ihtiyat kuv- vetini kırmıtılmı ile dayandı. Mü- tarekenin imzalandığı gün İtalyan işgaline geçmiş Fransız toprağı ka- rışta bölünecek kadar azdı, ve Fransa iki yıldanberi İtalyayı ga- lib olarak tanıyanakta daına ka- çındı. Hemen bütün münasebetle- rini Almanya ile yapmaya çalıştı, hiç şüphe yok ki, ne Korsikanın, ne de Savoie topraklarının İtalya-

Resimli Makale:

Hayal kuvveti, düşünme kuvveti, hatırlama kuvveti, sabır kuvveti ve irade kuvveti...

Bir İngiliz iş adamına muvaffakiyetin başlıca âmillerini sormuşlar, o da hatırlama gelenleri saymış, fakat ertesi gün bu anketi yapan ga- zeteye bir mektub yazarak:

— En mühimni unuttum. Muvaffakiyetin saydıklarımın daha mü- hüm bir başka âmili vardır ki, o da «ekşiği bilmek» tir; demiş.

Tabiat hiçbir ferde yarattığı hasletleri bir noktaya toplayarak ba- şına takılacak bir çelenk halinde hediye etmemiştir. Hepimizde mu- hakkak surette bir veya birkaç mühim kusur vardır. Fakat bu tasav- vurun veya kusurların nelerden ibaret olduğunu bildiğimiz takdirde zararını derhal izale edebiliriz, ekşiği tamamlıyabiliriz. Felâket ek- siğimizi görmediğimiz zaman başlar.

Şehir Haberleri

Şehrimiz için manifatura tevziyatı yakında başlıyor

Bazı toptancılar kendilerini aynı zamanda fazla kârdan istifade etmek için perakende ci yazdırdıklarından tevziyat listesi kabark görüldü

İhracat ve ithalâtçılar birliği tarafından ithalâtçılara ve perakende- ci tüccarlara yapılacak olan manifatura tevziyatı birkaç güne ka- dar başlayacaktır. Tevziyat için ha- zırlanan listeler Ankaradan taşı- lık edilip gelmiştir. Ancak bu listelerdeki tüccarların sayısı pek fazla görülmüştür. Birlikler ünâmi kâ- tibiği yapmış olduğu tetkikler neticesinde 1939 Eylülünden sonra bazı ithalâtçıların aynı zamanda kendi firmalarının perakendeci ola- rak kaydettirmiş olduklarını gö- rülmüştür. Bazı kimseler 1940 dan sonra manifaturacığa başlamış- lardır. Buna da sebep o zamanki toptancı ve perakendeci kârlarının % 50 gibi yüksek oluşudur.

Ticaret Vekâleti bugün tabii- edilen kâr yüzdelerini şu şeklide tesbit etmiştir: akreditifsiz mallar için ithalâtçı kârı % 20, akreditifli mallar için % 25 tir. Perakendeci kârları, yünlüler için % 20, pa- muklular için % 25 tir.

Vilâyetler için tevziyat devam et- mektedir.

Mektepler bugün tatil ediliyor

Bugün akşamdan itibaren resmî ve hususî bütün orta öğretim okul- larında derslere nihayet verilecek- tir. Yarın öğleden evvel bütün o- kullarda öğretmenler meclisi topla- nacak ve talebenin sınıf geçme va- ziyetini kat'i olarak tesbit edecek- tir.

Önümüzdeki Cumartesi gününe kadar bütün okullarda talebin sin- nif geçme durumu ilân edilmiş bu- lunacaktır.

Dağıtma Ofisinin kadrosu

İş Müsteşarlığına bağlı olarak teşkilî kararlaşan Dağıtma Ofisinin kadrosu tesbit olunmuş ve âlakadarlara bildirilmiştir. Bu kadroya göre Ofis bir umum müdür, iki muavin, 9 şube müdürü, 48 şef ve 67 me- mordan ibaret olacaktır.

ya geçmesine muvafakat etmiş ve- cektir.

Sinyör Mussolini, Fransanın İtalyaya Fransa topraklarında dahi karşı koymaya çalışacağını, Tanus- ta ise galibane savaşacağını pek iyi tahmin etmiş olsa gerektir, bunun içindir ki, isteklerini muharebenin sonuna kadar içinde saklaması ih- timali daha kuvvetlidir, bununla beraber Londradan gelen haber günün birinde tahakkuk edecek ol- lursa bu, doğrudan doğruya İtal- yanın bir arzusu değil, fakat Fransız manevralarından bikan- Almanyanın gösterdiği lüzum fi- zine yapılmış bir hareket olacaktır.

Bakliyat ve hububat ticaretini tanzim için bir toplantı yapılıyor

Şehrimizden gidecek murahhas heyeti dün ticaret ve zahire borsasında seçildi

Alâkadar muâmların bakliyat ve hububat ticaretini tanzim et- mek, aynı zamanda bu nevi muh- sullerin daha bereketli bir şekilde ekimini teşvik maksadile almış ol- dukları tedbirler üzerinde çalis- malar devam etmektedir. Bu arada işe müsteşarlığında bütün yur- dudan gelecek murahhasların işi- rakile bir toplantı yapılmasına karar verilmiştir. Bunun için de her vilâyetten birer murahhas he- yeti seçimi yapılmış istenmiştir. Hububat ihracat birliğine mensub

Millî piyangoğun son talihlileri

Büyük ikramiyeyi kazananlardan Selim Denker ve Ahmed Kubaca

Millî Piyangoğunun 19 Mayıs genç- lik ve spor bayramı fevkalâde pi- yangosunun talihlileri belli olmuştur. 50 bin liralık büyük ikramiye, Ankara'da Belediye karşısında Gül- len berber salonunda çalışan Se- lim Denker ve Ahmed Kubacanın ortak aldıkları bilete çıkmıştır.

20 bin liralık ikramiye İstanbul- da Üsküdar'da Doğancılar Mes'u- diye caddesi No. 6 da Artı Tekpi- nara ve gene Üsküdar'da adını neşrin istemiyen bir başka vatan- daş çıkmıştır. On bin liralık ikra- miye Tokatta Zafer lokantası sa- hibi Mustafa Dönmeze, beş bin li- ralık ikramiye Sivrihisarda Ziraat

Donanma komutanı taziyetlerini bilbirdi

Donanma komutanı Amiral Şük- rü Okan Aksarayda vukua gelen müessif kaza dolayısıyla donanma namına vali ve belediye reisi dok- tor Lütfi Kırdar taziyet ve tes- sürlerini bildirmişti.

Hastabakıcı okuluna talebe alınacak

Kızılay Hastabakıcı Hemşireler okuluna bu yıl da Kız Liselerinden ve ortaokullardan mezun talebe alınacaktır. Okul yatılı ve parasızdır. İstenen şartları haiz olan nam- zedler okula kabul edildiği takdir- de memleketlerinden İstanbula ka- dar olan yol parası Kızılay Cemi- yeti tarafından ödenecektir.

Bankası ajanı muavini Feyzi Mumcu, ajans veznedarı Cahid Türkân, ajans muakıbi Mustafa Bircan, ve aynı ajansın odacı: Nakşibent Gündüz ile ve bayi Bekir Altının ortak bileti çıkmıştır. Diğer beş bin liralık ikramiyeleri Tarsusta Darıncı köyünden çift- ci Muhittin Çavuşla, seyyar satıcı Abdullah Gün kazanmışlardır.

ISTER İNAN, İSTER İNANMA!

Ankara Üniversitelerile maç- lar yapmak üzere Ankaraya gidip gelen sporcuların anlatıldığına göre maçların kararlaştırıldığı yirmi Mayıs günü 19 Mayıs stadyomu müdürü bu sabah gençlere ver- mek istememiş, ancak Ankara va- lisinin tavassutla ve bir gün son- ra oyunlar yapılablmıştır. Fakat

bu sefer de kişi memuru yerli- de bulunmadığından bir iki bin seyirci biletsiz olarak içeriyeye gi- mişlerdir. 19 Mayıs günü Millî Şefin spor hakkındaki yüksek di- rektiflerinden bir gün sonra vu- kubulan bu hâdise inanılmaz gi- bi görünüyor. Fakat aynen vâ- ki olmuştur.

ISTER İNAN İSTER İNANMA!

Felâketin başlangıcı

Sebahat Sabaha:

Hepimizin okuyup Fikir ed nmemiz İcab eden iki kitabın Hikâyesi

Burhan Cahid

Bir gün evvelki Son Postada A. Hamdi Başar neşrettiği iki kitabının macerasını anlatı- yordu. Arkadaşımız mütehassıs olduğu İktisadi ve tarihî etüdleri ni toplu ve özli olsa bile gazet- sütunlarında bırakmayı doğru bulmamış ve bu taze fikirleri ge- nişleterek kitab şeklinde neşret- miştir.

Bundan evvel çıkan (Değişen Dünya) eserini bu sayfalarda par- ça parça okumuştum. Siyasi ilim- lerde ve bunların hayat ve tabii- kat sahalalarında behresi ve tecrü- besini aşikâr olan Hamdi Başar De- ğişen dünyayı şöyle görüyordu: — «Bu harb de geçmiştekiler gibi bir buhran ve intikâl devri- nin eseridir. Yeni fikirler, yeni metodlarla yeni bir düzen kurun- caya kadar buhran ve bunun ne- ticesi harb devam eder. Dünyada refah ve emniyet devirleri ile buhr- ran devirleri birbirlerini takip e- derler. Çürüyen fikirler ve mües- seseler yıkılıp tazeleri kurulunca- ya kadar olan devir buhran ve harb devridir. Yeni fikir ve yeni müesseselerin hayatiyeti devam ettikçe de sükûn ve refah devri devam eder.

Buhran devirlerinde cemiyet teşekkülleri dağılmıştır. Refah ve sükûn devirlerinde büyük teşek- küller, büyük devletler ayakta- dır. Beşeriyetin selâmeti için de siyasi ve içtimalî teşkilâtın büyük ölçülerde kurulmasını dilemek lâzımdır.»

Hamdi Başarın bu tezi tarihin mantıkına ve hakikatlerine uyar. Eski din ve kanun vazılarının, cihanşümul davacılarının ve nihâ- yet yeni rejim kurucularının siya- sı bakımdan iddia ettikleri de aşağı yukarı budur.

«Bir medeniyetin sonu isimli ikinci kitabın mevzuu da gene ga- zetede taktib ettiğim makalelere göre geçen harbenberi artık tabii ömürleri nihayet bulduğu anlaşı- lan İktisadi ve siyasi müesseseler- in kabiliyetsizliklerini tahsil edil- yor. Netice şudur. Dünyada bir Malaise bir sıkıntı vardır. Bunun sebepleri de ihtiyaçlara cevap veremiyen İktisadi ve siyasi teşek- küller ve müesseselerdir. Bunlar yeni ihtiyaçlara göre yenilesince- ye kadar buhran devam edecektir. Harb bu buhranın ifadesidir. Hamdi Başar birçok makalelerle icmal edemediği tezi iki kitabla anlatmağa çalışırken benim böyle beş on satırlık fikra ile izah etme- nasıl imkân olur. Zaten mak- sadım bu değil. Böyle ciddi tetkik mahsullerine yalnız mütefekkirle- ri değil, bütün münevverleri da- vet etmektedir. Hâdiselere sözü ka- palı veya ataks telrafları çerçe- vesinden bakılmak istemezsek bîv- le tahsil eserlerini okumamız lâ- zımdır. Bilhassa gençlik bunu as- la ihmal etmemelidir.

Burhan Cahid

Dumlupınar 1610 ton eşya götürüyor

Kızılayın Yunanistana gönder- diği yardım eşyalarının götürülen Dum- lupınar vapuru için yükleme lisansı Vekâletten gelmiştir. Bu defa 150 ton lâkerda, 560 ton incir, 500 ü- züm; 120 ton fındık, 20 ton ce- viziçi; 250 ton zeytin; 10 ton yumurta olmak üzere cem'an 1610 ton yiyecek eşyası gönderilecektir. Gemi bir haftada hamulesini alacak ve önümüzdeki Çarşamba günü ha- reket edecektir.

İstanbul borsası

25/5/942 açılış - kapanış fiyatları

ÇEKLER		Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24	
New York	100 Dolar	130.70	
Cenevre	100 İsviçre Ft.	30.365	
Madrid	100 Peçeta	12.9375	
Köholm	100 İsviç Kr.	31.60	
Bir altın lira		22.40	
24 aylık bir gram külçe			
altın		4.32	

Esham ve Tahvilât

% 70 1934 Sivas - Erzu	
rum I	19.90
Sivas - Erzurum 2.7	20.30
% 7 1941 Demiryolu II	19.53

TAKVİM		Mayıs	
Rumi senesi	1368	26	Arabi senesi
1942	Salı	1941	1941
Mayıs 18	Reami 2230	1942	Hizir 21
GÜNEŞ			
S. D.	C. evel		S. D.
5 34	10		8 22
09 05			06 59
GÜNLER			
Oğlo	İkinci	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
18 11	17 10	20 8	22 28
E. 4 41	8 89	12	1 06

Ekrem Uşaklıgil

Türkiye İş Bankası A. Ş. den:

1 Haziran 1942 Pazartesi gününden itibaren şube ve ajanslarımız işçilerinin aşağıdaki saatlerde açık bulundurul- cakını bildiririz.

Adı günlerde: 9.30-12 ve 13.30-15.30.

Cumartesi günleri: 9.30-11.30.

≡ Bir defa daha! ≡

Alkol meselesi

Kat'i bir yasaktan başka hal çaresi yoktur!

Yazan: Profesör doktor Sadı Irmak

Büyük Millet Meclisindeki alkol münakaşası bir defa daha bu behise dönmemize fırsat verdi. Son Postanın uuhterem okuyucuları benim bu nokta üzerindeki görüşümü hatırlarlar, fakat bunlar öyle memleket meseleleridir ki üzerinde ne kadar düşünsek azdır.

Evvelâ şunu iftiharla söyleyelim ki bu son münakaşada doktor mebuslarımız, mensub oldukları ilmin emrettiği şeyleri açık bir surette ifade etmiş oldular. Kendilerine teşekkür borcumuzdur. Fakat bir itibar hocası sıfatıyla gönül isterdi ki bu doktor mebuslarımız bir adım daha atarak baklayı büsbütün ağızlarından çıkarsınlar, alkolün kat'i surette men'inden başka çare bulunmadığını da söylemiş olsunlar.

Büyük Millet Meclisinde alkol meselesi sık sık görüşülen bir mevzudur. Bu münakaşaların birçoğunda tesadüfen Ankarada bulundum ve görüşmeleri dinleyici locasından takip etmek fırsatını buldum.

Mecliste bittabi bütün fikirlerle alkolün aleyhinde. Fakat son bir adım atmak, yani kat'i bir yasakla yasasına varmak hususunda bir takım fikri müşküller baş gösteriyor. İnhisar vergilerinin devlet bütçesindeki mevkii kat'i bir yasak takdirinde kaçakçılıktan doğacak mahzurlar... Bu ve buna benzer mucib sebeplerle ekseriyet yasağa taraftar olamıyor. Daha ziyade hafifletici tedbirlere başvuruluyor. Alkol dereceleri düşük içkilerin sürümünü arttırmak, vergileri çoğaltmak ve saire...

Açıkça söylemek icab eder: Bu tedbirler yarım dır ve beklenen neticeyi temin edemezler.

Her sevdan evvel şunu tebarüz

ettirelim ki alkol yasağı aleyhinde ki deliller inandırıcı değildir. Alkol inhisarından gelecek irad pek pahalıya malolan bir irad'dır. Yalnız bugünkü gençliği değil, gelecek nesilleri de tehlikeye koymak bahasına elde edilecek varidatın varidat demek tehlikeli bir görüş olur.

Gelelim kaçakçılığa: Gene aynı açıklıkla söylemeye mecburuz ki bu tehlikeyi de büyütüyoruz. Eğer idare âmirlerimiz inancsız birer alkol düşmanı olurlarsa hiç bir kimse kaçakçılık yapmaya cesaret edemez. Amerikadaki Alkol yasağının tam olarak tatbik edilememesinin sebebi bazı büyük idare âmirleri nin bizzat alkolik olmasıdır. Her sahada olduğu gibi burada da balık baştan kokar. Fakat farzedelim ki fevkalâde cür'etkâr kaçakçılar şurada burada yasağı kırmaya muvaffak olsunlar. Bundan doğacak mahzur, alkolün serbest olması yanında hiç kalır.

Şu tabloya bakınız: Üniversite ile Vefa, İstiklâl, Hayriye liseleri ve yüksek muallim mektebinin bulunduğu Şehzadebaşı sahasında on tane meyhane vardır. Ve bunların inüdevimli bir bilhassa gençlerdir. Kat'i ve sert alkol yasağı belki bazı mütemerit alkolikleri vazgeçiremez, fakat muhakkak ki gençliği kurtarır. Alkol, ancak motorlerimizde kullanmak içindir. İnsan için değildir.

Gene bazı istatistiklere baş vuralım:

Vasatî vefiyatı yüz kabul edersek: Meyhane sahiblerinde ve garsonlarda 131
Birahane sahiblerinde 142
Birahane müstahdemlerinde 162 dir

Cinai yaralama vak'aları:
Bunların % 42 si Pazar günü
% 8 i Pazartesi günü
% 6 sı Salı günü
% 3,5 ü Çarşamba günü
% 2,3 ü Perşembe günü
% 8,4 ü Cuma günü
% 2,5 ü Cumartesi günü işlenir.

Alkolik insanların çocuklarından yüzde kırk üçü ilk aylarda ölür. Yüzde otuz sekizi suişekille doğar. Ancak yüzde 17 si bedenlen ve ruh-han salim olur.

Bu korkunç zehir aleyhine daha kat'i istatistikler vardır.

Alkolle mücadele, dereceyi düşürmek ve vergiyi artırmakla kabil değildir. Bir tek yol vardır:

Kat'i ve âmansız bir yasak. Harbin dışında kalmakla elde ettiğimiz bütün avantajları alkol mahvedebilir.

Türkiyede her nevi cinayetlin, bilhassa adam öldürme suçunda alkolün payı pek büyüktür. Alkolik kırsırlar, alkolik deliler günden güne çoğalmaktadır. Bedenle ve ruhla çalışanları randımanını alkol ehemmiyetli surette eksiltmektedir. Bizce böyle geliyor ki bir ecnebi misafirin meçhul bir otomobilde unuttuğu çantayı yarım saatte meydana çıkaran Cümhuriyet zabıtası, eğer işe inanırsa ve isterse alkol yasağını tam bir surette tatbik etmeğe muktedirdir.

Alkol kaçakçılığı senede beş on vatandaşın hayatına mal olsa bile ki en çok konulan netice budur. Milyonlarca insanın istikbalini korumak için bunu da göze almak lâzımdır.

Alkol inhisarından gelecek paraları (Devamı 4/2 de)

GÜREŞ MÜSAHAABELERİ

Kel Aliço'ya dair

Elli altı yaşına kadar Osmanlı İmparatorluğu baş pehlivanlığı unvanını muhafaza eden bu kahraman, aynı zamanda iyi bir binici ve iyi bir koşucu idi.

Yazan: M. Sami Karayel

Dünya tarihinin kaydetmediği baş pehlivanlardan biri de Kel Aliço dur. Kel Aliço, sultan Aziz ve sultan Hamid devrinin en benam baş pehlivanlarından biridir. Aliço, sultan Azizin başpehlivanlarından dır. Ve, sultan Hamid devrinin ilk devirlerini de başpehlivan olarak geçirmiştir.

Yüz yirmi okka, bir metre doksan beş santim kadar boyu olan Aliçonun başı keldi. Omuzları geniş, göğsü yūs'atli kalçaları bir öküz kalçası gibi gergin ve müşek keldi.

Kel Aliço, hiç bir dünya başpehlivanına nasib olmamış olan bir çağ kadar başpehlivanlığını muhafaza etti. Tam Elli altı yaşında iken Türkiye başpehlivanı ünvanını taşıyor. ve, yeni yetişen meşhur Adalı Halil ve, Koca Yusufarla boy ölçüşüyordu.

Adalı Halil ve Koca Yusuf lar başpehlivanlık mertebesine yükseldikleri zaman karşılarında Elli altı yaşlık babayigit Aliçoyu bulmuşlardı. Yüz on beş, yüz yirmi okkalık Adalılar ve Yusuf lar Kel Aliço ile Kırkpınara geldikleri zaman duramadılar. Koca Yusuf, Kel Aliço ile tam beş buçuk saat güreşti ve, meydanı Aliço'ya bırakarak çekildi. Adalı Halil de altı saatlik bir güreş neticesinde meydanı Aliço'ya terk etmişti.

Yirmi altı ve yirmi yedi sene tam Elli altı yaşına kadar Osmanlı imparatorluğu başpehlivanlığını fasilsiz bir surette üzerinde tutan Kel Aliçodan bütün pehlivanlar bıkmıştı. Hattâ seyircileri bile istemez olmuşlardı. Çünkü onun bulunduğu meydana kimse başa çıkamazdı. Başpehlivanlar başaltına güreş tut-

mağa mecbur olurlardı. Aliço, babayigitlik edip de karşısına çıkan körpe başpehlivanları yenmez saatlerce ve gaddarca ezer, leşini serer ondan sonra yenerdi. Bu suretle güreşini körletip bir daha güreşemeycek hale getirdiği pehlivanların adedi pek çoktu. Bu sebebledir ki hiç bir pehlivan Aliço'ya karşı meydan okuyamazdı. Ona meydan okumak demek ölümü göze almak gibi

(Devamı 4/2 de)

"Son Posta,"nın bulmacası: 10 - (11)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucunuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:

- 1 — At yarışları yapılan yer (8).
- 2 — Köyün ileriyi geleni (3), Buluşucu (4).
- 3 — Dışarı atmak (5), Nota (2).
- 4 — Meşhur bir musiki dâhisi (4), Neşreden (5).
- 5 — Manzum yazan (4), Divan edebiyatının bir şairi (4).
- 6 — Nota (2), Kербelâ vak'asını yapan (5).
- 7 — Arkadaş (2).
- 8 — Bir top o-

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

yunu (5), Almanca evet (2).

9 — Nota (2), Hacıların çıktığı (6).

10 — Parça (5), Yardım parası (4).

Yukarıdan aşağı:

1 — Mâni (4), Hayvan ölüsü (3).

2 — Karışıklık (7), Âb (2).

3 — Oyuncunun topladı (5), Örnek (3).

4 — İhsan (6).

5 — Hayvana yürütme ihtarı (3), No-

ta (3), Nimet (3).

6 — Ziyaretçi (4).

7 — Osmanlıya mensub (6), Habercil (7).

8 — Geçinme (6), Nota (2).

9 — Tersinden gayri malûm bir zaman (2), Bazı devletlerdeki ikinci meo-

lisin adı (4).

10 — Yokmağa yarar (6), Bunaklık (3).

PATRONA HALİL

— «Emri hayr» [1] vardır efendi hazretleri?

Hoca müphem bir cevap verdi: — Hele bir taşraya teğrif buyurun, elbet ne idüğünü anlarsuz efendim.

— Ya, taşrada kimler vardır? — Ülemai kiram vüzerayı feham hazeratı andadır.

Mustafa Paşa daha ziyade tereddüd etmedi, hocanın ardına düşüp revan köşkü önündeki «sofaya» çıktı. Şeyhislâm efendi paşayı görünce, şen şen yanındakilere döndü:

— İşte paşa hazretleri oğlumuz dahi iltihak buyurdular. Hemen emri hayra mübaşeret eyliyelim ve bu ıztırabdan bir ayak evvel halâs bulalım!

Fakat kimsenin sesi çıkmıyor. Şeyhislâm önüne döndüğü zaman karşısında veziriazam İbrahim Paşa ile yahn küçük bostancıbaşı ve haseki ağaları gördü. Bre aman... Sadrazam kollarını göğsü üzerine çapraslamış, dik dik bakıyordu. Şeyhislâmın dili tutulur gibi kekeleydi:

— Yaa... Yaa... Paşa hazretleri oğlumuz!

İbrahim Paşa bostancıbaşıya parmağıle gösterdi:

— Durman, şu dişlenk dilgüyü yakalan.

Bostancıbaşı hiç tereddüd etmeden hocanın yakasına yapıştı:

— Kıpranman sultanım.

Şeyhislâm yere düşmemek için bostancının kollarına tutundu. İbrahim Paşa bu defa ardında e- lindeki palası parıl parıl kulağılan haseki ağaya dönerek güldü:

— Su kaptan paşa olacak adamı derdest eylen.

Haseki şaşırda:

— Damadınızdır sultanım!

— Bubam dahi olsa yakasını boşlamam, çabuk derdest eylen.

— !...

Mustafa Paşa kalabalık içine sıvışmak isterken, ardından hasekinin demir gibi pençesi kaftanı.

[1] Padışah atılıp yenisi mi tahta geçirilecek demek oluyor.

nan enselik yerine geçti. Haseki homurdandı:

— Nereye savuşmak istersüz, az mekseyleyen sultanım.

Bostancıbaşı bir elile yeniçeri ağası Hasan ağanın da yakasına sarılmıştı, sıkı sıkı tutuyordu.

İbrahim Paşa iki adım kadar geriye açıldıktan sonra şeyhislâmın yüzüne bakıp bağırdı:

Ak sakalunuzdan dahi arlanmaz mısız efendi? Etekle altını mı almadınız mı idiniz? Hevva sohbetlerimize gelmez mi idiniz. Lâle bahçelerinde «mübarek bade arsanım!» demez mi idiniz? Ya padişahımızın ekmek ve tuzu gözünüze ve dizinize durmaz mı sanurdunuz? — !...

— «Biz artık ölüm eri olmuşuz. Ancak velinimetimizin halâsına bir çare tedarik etmek cümlemizin boynuna borçtur!» İşte padi-

şahımız seni ve kaptan paşayı ve yeniçeri ağasını ve kethüdayı az kyled ve nefilerinizi ferman buyurdu! [Haseki ağa ile bostancıbaşıya döndü] Durman, imdi bunları bostancılar odasındaki «aralığa» hapseylen.

Bostancıbaşı ihtiyar şeyhislâmı iteledi:

— Yürü efendi.

Şeyhislâm giderken orada hazır bulunanlar eğildiler. Rumeli kadaskeri Seyid Abdullah efendi ilerliyerek el kaldırıp dua etti:

— Vaktinde eriştiniz efendimiz!

Yanında bulunanlar bir ağızdan:

— Yaa, yaa. Bariküllah, berki asümanı misillü eriştiler!

Dediler, az evvel şeyhislâmı uyan kendileri değillermiş gibi sadrazaman etrafını aldılar.

(Arkası var)

Istanbul Vakıflar Direktör'lüğü İlanları

Kıymetli Pey akçesi		L. K.		L. K.		
1508	55	113	20	Eyüb Cezri Kasım mahallesinde Değterdar iskelesi eaddeşinde eski 20, 11 yeni 7 No. lu hanenin tamamı (1734).		
367	15	27	60	Şehremininde Uzunyusuף mahallesinde Yayla eaddeşinde eski 39 yeni 49 No. lu hanenin tamamı. (7652).		
311	40	23	50	Büyük çarşıda Yağlıdağlar (Örücüler) sokağında 12 No. lu dükkânı tamamı (2879).		

Yukarıda yazılı emlak satılmak üzere 15 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 10/6/942 Çarşamba günü saat on beşte icra edileceğinden istekilerin Cenberlikta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü Mahlûlât kalemine müracaatları. (5816)

Dağıtma ofisi umum müdürlüğünden:

Dağıtma Ofisi merkez kadrosu için 100-260 lira ücretli memuriyetlere müsabaka ile memur alınacaktır.

Müracaat edeceklerin memurun kanununun 4 üncü maddesiyle tayin olunan vasıfları haliz olmaları şarttır.

Yüksek İktisad ve ticaret tahsilini bitirmiş olanlarla ticaret liseleri mezunları, resmi ve hususi iktisad, ticaret, maliye ve sanayi müesseselerinde vazife görmüş olanlar ehliyetlerine göre tercihan alınır. Bu gibilere 3653 ve 3659 numaralı kanun hükümlerine göre ve milli koruma kanununun 6 meci maddesiyle tasrih olunan müstesap hakları mahfuz olarak tayin olunurlar. Müracaatlar Ankarada Dağıtma Ofisi Umum Müdürlüğüne ve taşrada vilâyet İnce Müdürlüklerine yapılmalıdır.

Müsabaka ve imtihan günleri ve şartları ayrıca ilân edilecektir. (3773-5800)

Erkeği kadın yaratır

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Kızı da ondaki bu meziyetlere sahib. Gönülü iyi yetiştirdi. Zaten Semahatın karşısındakilere çok iyi nüfuz etmesini bilen bir tarafı vardır. Hangimiz üzerinde tesiri olmamıştır ki...

Çam ağaçlarının arasında yanan iki küçük ampul bahçeyi tam manasile aydınlatmış olsaydı, Meseret hanım kardesinin acı acı gülmüseyerek başını salladığını fark edecekti. Vedad, tercihan karanlık bir köşeye oturmuştu. Kırık bir sesle:

— Bunda çok haklısın abla! dedi. Bilhassa Semahatın benim üzerindeki tesirlerini inkâra imkân var mı? Bugün nem varsa, ona medyun değil miyim? Benimle ne kadar uğraşıp mücadele ettiğini bilirsin. Eğer onun bu didinmesi olmasaydı, ben hâlâ ailenin halinden, istikbalinden endişe ettiği bir adam olarak kalacaktım. Ben Semahate çok sey borçluyum. Fakat ona karşı günahkârım da...

— Bu ayrılık belki hakkımızda hayırlı oldu Vedad. Çok çılgın sevgiler insanları saadete götürmez. Belki mes'ud olamayacağımız, böyle ıztırablı da olsa unutulmayan bir sevginin yerinde bir nefret fuzilenecekti.

Abılasının belki de teselli için söylediği bu sözlere iştirak etmiyordu. Semahat gibi bir kadın nasıl olur da insanı saadete götürmezdi.

Derin bir nefes alarak kalktı: — Hiç uykum yok abla... Biraz dolaşmak istiyorum.

— Yorgunsun!

— Biraz hava alayım. Köy ilk defa beni korkuttu, fakat yavaş yavaş sarmağa başlıyor.

Bahçe kapısına doğru yürürken Meseret hanım arkasından en içli bir abla şefkatile bakıyordu:

— Zavallı Vedad!...

Elleri cebinde yavaş yavaş yürümeğe başladı.

Onların köşkü önündeydi. Kabanın önüne gelince gayri ihtiyari

durdu. Başını kaldırarak, onun o dasına baktı.

Onun, köşkün ön bahçesine bakan balkonlu odanın penceresinde hayalini görür gibi olmuştu.

Her gece aynı noktada durur, ışık çalar, o, balkondan seslenirdi:

— Geliyorum Vedad!...

Gayri ihtiyari, dudakları gerildi. Ağzında bir ışık sesi çıkivermişti.

Bu ışıkta bütün bir mazinin sesi vardı. Gecenin sükûnuna karşın bu ışığa sanki cevap verilecekti.

Koyu gölgeler arasında kaybolan köşkün arka tarafından gelen seslerle pek çabuk kendine geldi. Hareketini çocukça bulmuştu. Adımlarını sıklaştırdı.

Büyük çayra doğru ilerledikçe, yaz gecelerine mahsus böcek, kurbağa seslerinden mütesekkül bir uğultu kulaklarını dolduruyor, etrafında ateş böcekleri yanıp sönlüyordu. Ön bahçelerine kapıları na neşeli grupların dolduğu köşkerin arasından süratle geçti. Fenere yoluna saptı.

Yıldızlı, aydınlık bir yaz gecesini Deniz tarafından gelen hafif bir meltem yüzünü okşuyor, yaramaz bir çocuk gibi saçlarını dağıtıyordu.

Yanımdan korna, çıngrak çalarak geçen bisikletli genç kız ve genç erkeklerin gürültüleri, kahkahaları onu daldığı âlemden uzaklaştırmıyordu. Bu yol.. Fenere doğru uzanan bu toprak yolun her tarafına serpiştirilmiş yüzlerce binlerce hatıra vardı. Yürüdükçe her adımda bunlar sanki birer birer canlanıp önüne dökülüyorlar. Birçok tanıdıkların kabirleri bulunan bir mezarlığı gezer gibiydi. İşte, şu yolun dönemeç noktasında, ilk defa onunla dudakları birleşmişti. Semahat: «— Yapma Vedad, görüleceğiz!» diye münaaat etmek istemiş, fakat yüzünde dolaşan sıcak nefeslere fazla

mukavemet edememişti. Tam bu sırada da Yeşilköy fenerinin sarımtırak ziyası onlardan tarafa dönmüş; bu müselles projektör hüzmeleri içinde ilk cürmümeşhude yapmıştı. Birdenbire çözülememişlerdi. Mısır tarlasının kenarındaki yoldan birkaç kahkaha aksetmiş; şaşalıyarak elele kosmağa başlamışlardı.

Hiçbir genç kız ve kadında bulunmadığı bu hararet hâlâ bütün tazeliğiyle dudaklarında idi.

O kadar kendinden geçmişti ki, arkasında çalınan kornanın sesini işitmedi. İşittiği zaman da istikametini tayin edecek vakit bulunmadı.

İnce bir tekerlek birdenbire arkasına çarpmış, omuzlarına iki el asılmıştı. Boş bulunduğu için müvazenesini bulamadı, omuzlarını yakalayarak iki elin de sahibini beraber sürükleyerek yolun kenarına yuvarlandı. Doğruduğu zaman yanında bir genç kızın oturduğu n gördü. Bisiklet ikisinin de dizleri üstünde duruyordu. İkisi de verde bir müddet şaşkın birbirlerine baktılar. Genç kızın gözleri paylanmaktan ürken bir endişe ile doluydu amma, gülmemek için dudaklarını ısırıyor, görülüyordu:

— Affedersiniz efendim, dedi. Bisiklete binmesini iyi bilmiyorum, korna çaldım, yaklaşıncaya kadar çekileceğimizi sanıyordum. Çok dalgındım. Ben de didona hâkim olmadım. Bir yeriniz acıdı mı?

Genç kız o kadar tatlı konuşuyordu ki.. Gayri ihtiyari güldü:

— Hayır, henüz meremin acıdığını bilmiyorum. Size bir şey olmadı ya?...

— Bunu ancak kalktığı zaman anlayabileceğim.

Çevik bir hareketle yerinden fırlamış, bir elile üstünü süpürürken, diğer elini de kalkmasına yardım için Vedada uzatmıştı.

(Arkası var)

Maliye Vekilinin izahatı

satına karşılık tutulmak üzere adı bütçeden çıkarılmıştır.

Bu arzettiğim esaslara göre, yapılan hesaplar neticesinde mevcut varidat membarları ile yeni vergi ve zamlardan mürekkep olmak üzere önümüzdeki sene varidatı «394.328.000» lira tahmin edilmiş bulunmaktadır.

Şeker fiyatı artmıyacak

Vergi zamları, umumi surette 1940 ve 1941 yıllarında kabul bu yurulanlar gibi, hayvanlar vergisi, muamele ve muhtelif maddeler istihlak ve nihayet ihracat vergilerine tallük etmektedir. Gerek damga, posta, nakliyat resimleriyle zam mevzularının seçilmesinde, gerek zam nisbetinin tesbitinde son iki senelik tecrübenin verdiği neticeler de gözönünde tutularak bugünkü vaziyete göre mükelleflerin ve memleketin iktisadi faaliyetini tazyik etmeyecek esaslar dahilinde kalmıya azami derecede dikkat edilmiştir. Şeker istihlak vergisine yapılan zam, dört ay kadar evvel şeker fiyatlarının yükseltilmesinden mütevellid hasilattan bir kısmının vergi olarak hazineye alınmasından ibaret olup şeker fiyatlarının yeniden artırılmasına sebep olmayacaktır.

Halka fazla şeker

Bilvesile şunu da arz edeyim: Şeker fiyatına yapılmış olan zamı dolayısıyla mevcut stoklardan alınması lazım gelen «11.293.000» lira resim farkından «3.500.000» lirası fakir ve muhtaç halka ucuz şeker tevziini temin etmek üzere Sıhhat Vekâleti emrine verilmiştir.

Çok çocuklulara yardım

«1.500.000» lira da çok çocuklu ailelere kanununa göre verilmesi lazım geldiği halde bütçelerdeki tahsisatın müsaadecizliği yüzünden şimdiye kadar teraküm etmiş olan istihlaklara karşılık tutulmuştur. Çok çocuklu aileler şeker ihtiyacını binnisbe daha ziyade hisseden zümreyi teşkil edeceği tabii olduğundan bu para da bilvasıta aynı hizmete ayrılmış demektir.

«1.564.000» lira pancar fiyatlarına yapılan zammı karşılamak üzere şeker şirketine bırakılmış, bakiye «4.729.000» lira da milli müdafaa-

Yekûnu şimdiden kestirmek mümkün değildir.

Günde bir milyon lira masraf

Maamafih bu hususta bir fikir vermek için şunu arz edeyim ki 1941 yılında milli müdafaa masrafları ortalama olarak günde bir milyon lira tutmuş bulunuyor. Buna ve fevkalâde tahsisat hakkındaki maruzatıma tekrar dönmek üzere şimdilik adı bütçenin masraf kısmına dair izahata geçeceğim.

Masraf bölçesi

1942 mali yılı bütçesinin masraf kısmı 354.316.918 lira olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır. Hükümetçe takdim edilmiş olan bütçe lâyihasının hazırlanması sırasında ancak sekiz aylık tahsilât rakamları elde bulunuyordu. Varidat tahminleri bu rakamlara ve önümüzdeki sene için yeniden konulması düşünülen fevkalâde vergi ve zamlardan alınabilecek varidat miktarına göre hesaplanmış, masraf bütçesi yekûnu da bu tahmin neticelerine uygun olarak bağlanmış idi. Lâyihanın encümünde tetkiki henüz bitmeden 1941 yılının 11 aylık tahsilât rakamları belli olduğundan varidat tahminleri bu rakamlara göre yeniden gözden geçirilmiş ve hükümetin tahmininden 10.039.000 lira fazla bir yekûna varılmıştır. Bu sayede, bütçenin hazırlanması sırasında müvazemenin muhafazası zarureti le nazara alınmış veya sonradan meydana çıkmış bazı ihtiyaçların da karşılanması mümkün görülmüş ve kabulü muvafık görülenlerin tahsisatı da ilâve edilmek suretile masraf bütçesinin umumi yekûnu demin arzettiğim miktara baki olmuştur.

Bütçede fazlalık nedir?

1941 bütçesine nazaran mevzu bahis olan 84 buçuk milyon lira fazlalığın muhtelif bütçeler arasında tevzi şeklini izaha geçmeden evvel ne gibi hizmetlere tahsis edildiği hakkında toplu bir fikir vermeyi faydalı buluyorum.

Farkın 33 milyon lirası umumi müvazeneye dahil teşkilâta aid maaş ve ücretlere yapılan fevkalâde zamlara ve yine bu zamlar dolayısıyla hususî idare ve belediyele bir kısım mühlâk bütçeli dairelere yapılması kabul olunan yardımlara aiddir.

«12.600.000» lirası muhtelif borçların faiz ve amortismanları karşılığı, «9» milyon lirası muhtelif müesseseler ve teşekküllere sermayelerine mahsuben veya yardım şeklinde olmak üzere tahsis olunan mebalığıdır.

Geriye kalan «30» milyon lira da devairin muhtelif ihtiyaçlarıyla sene içinde kabul buyurulan müteferrik kanunların istilzam ettiği karşılıklara ayrılmıştır.

İşte 1942 bütçesindeki fazlalığın hizmet itibarile belli başlı tahsis edildiği yerler bunlardan ibarettir. Şimdi bu farkın bütçe itibarile tevzi şekline aid maruzatıma geçiyorum.

«24.000.000» lira milli müdafaa grubu bütçelerine ilâve edilmiştir. Bunun mühim kısmı tayinat, yem ve melbusat gibi esaslı tertiblere yapılan ilâvelerdir.

Millî müdafaa grubu bütçeleri umumi yekûnunun bu suretle yüksekmış olması yeniden alınacak bir çok malzeme ve tehzizat dolayısıyla milli müdafaa teşkilâtının tabii olarak artan nazari ihtiyaçlarını karşılamayı temin etmeyecektir.

Maliye bütçesindeki fazlalık

Maliye bütçesindeki fazlalığın «6.675.000» lirası Sümerbank, Eti-bank ve ziraat işletmeleri kurumunun sermayelerine mahsuben bu dairelere verilecek mebalık karşılığıdır.

«500.000» lira Erzurum ve Erzincan belediyelerine yapılacak ikrazların, «300.000» lira da hususî idarelerin müterakim borçlarının tediyesini temin için bu idarelere verilecek mebalığın 1942 taksitlerine mukabildir.

«6.150.000» lira maaş ve ücretlere yapılan fevkalâde zam dolayısıyla hususî idare ve belediyelerle bir kısım mühlâk bütçelere yardım olarak konulmuştur. «1.500.000» lira

muhtelif yardımlar karşılığıdır. 1941 bütçesinde mevcut tahsilâta ilâveten, muhtaç köylülere toprak tevzi işleri için 365.000 ve yüksek meclisin üzerinde alâka ile durduğu milli emlak tamir işleri için de «700.000» lira konulmuştur.

Düyunu umumiye bütçesindeki farkın «10.000.000» lirası fevkalâde tahsisat karşılıklarından doğan borçların faiz ve itfa karşılığına aid fasla konulmuş ve bu suretle mevzu bahis fasıldaki tahsisat «35.000.000» liraya çıkarılmıştır.

«2.672.000» lira muhtelif borçların 1942 taksitleri karşılığı olarak tertiblerine ilâve edilmiştir. «4.100.000» lira da zat maaşlarına yapılan fevkalâde zam karşılığıdır. Bu bütçeye aid arzettiğim bu zamların bir kısmı bazı tertiblerde yapılan tasarrufla karşılanmıştır.

Memleketin dahili emniyet ve asayişle alakalı hizmetleri ihtiva eden dahiliye, emniyet, jandarma, gümrük muhafaza teşkilâtı için bu daireler bütçelerine «7.426.000» lira ilâve edilmiştir.

Başta hastaneler ve sıhhi müesseseler ihtiyacı olmak üzere sıhhat ve içtimai muavenet bütçesine «3.022.000» lira konulmuştur.

Maarif bütçesi

Maarif bütçesine 1942 mali yılı için yapılan zam «9.000.000» lirayı geçmektedir. Bunun «1.721.000» lirası köy enstitüleri kanununun tatbikatı ve eğitimci teşkilâtı karşılığıdır. «3.911.000» lira kanunu geçen sene kabul buyurulan teknik öğretim işleri, maaş ve ücret fevkalâde zamları ve muhtelif ders ücretleri için verilmiştir. Bilümm fakülte ve mekteplerle diğer kültür müesseselerinin gittikçe artan ihtiyaçları karşılığı olarak ilâveten «1.690.000» lira tahsis edilmiştir. «1.169.000» lira da sene içinde maarife devrolunan yüksek mühendis mektebi ve teknik okulunun nafia bütçesinden nakledilen tahsisatıdır.

Son senelerin bütçeleri karşılaştırılsa devlet hizmetleri arasında en çok ve en seri inkişafın maarif üzerinde olduğu görülür. Bir taraftan devletin bu işlere verdiği ehemmiyeti, diğer taraftan

halkımızın maarif mevzuuna gösterdiği alakayı belirten bu vaziyet cidden iftihara değer.

Nafia bütçesi

Nafia bütçesinin yekûnundaki fazlalık geçen seneye nazaran «1.499.000» liradan ibaret görülmektedir. Fakat demin arzettiğim gibi yüksek mühendis mektebi ve teknik okulu tahsisatı maarif bütçesine nakledilmiş ve bir seneye mahsus bazı hizmetlerin de tahsisatı tenzil edilmiş olduğundan hakiki zam miktarı 3.570.000 lirayı bulmaktadır. Bunun «1.661.000» lirası şose ve köprüler inşaatı tertibine ilâve edilmek suretile bütçede bu işlere aid tahsisat miktarı «5.000.000» liraya çıkarılmıştır. Ge-nide kalan «1.909.000» lira bütçedeki tahsisatı «400.000» lira ilâvesile «700.000» liraya ilâğ edilen Ankara kanalizasyon tesisatı ve İstanbul Üniversite inşaatı başta olmak üzere muhtelif nafia ve imar ihtiyaçlarına tefrik edilmiştir.

Ziraat bütçesine «1.603.000» lira zam yapılmıştır.

Masraf bütçesi hakkındaki maruzatım burada bitiyor. Şimdi müsaadenizle varidat bütçesine geçeceğim.

Varidat bütçesi

1942 mali yılı varidatı «394.328.000» lira tahmin edilmiştir. Biraz evvel arzettiğim gibi, hükümet lâyihasındaki varidat tahminleri, o zaman elde bulunan sekiz aylık tahsilât rakamlarına ve yeniden konulması düşünülen vergi ve zamlara istinad etmekte idi. İlk tetkiki on aylık tahsilât üzerinden yapan ve Nisan gayesi itibarile 11 aylık tahsilât neticeleri elde edildikten sonra bunları bir kere daha gözden geçiren encümen hükümetin tahminine nazaran «10.239.000» liralık bir fark bulunmuş ve bunda hükümetle de muvafık kalmıştır.

Varidat 394.328.000

Diğer taraftan şimdiye kadar adı bütçenin varidat membarları arasında bulunan tütün, tuz ve ispitolu içkiler müdafaa vergileri milli müdafaa'nın fevkalâde tahsi-

Memleket haberleri

Edirne

19 Mayıs bayramında muhtelif spor hareketleri yapıldı, tenis müsabakaları heyecanlı oldu

Edirne (Hususi) — 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı münasebetile bölgemizde muhtelif spor hareketleri yapılmıştır. Havanın yağmurlu olması hasebile kapalı salonda yapılan beden terbiyesi hareketleri arasında lise gençleri ile bölge sporcuları voleybol ve basketbol karşılaşmaları yapılmıştır.

Umumi müfettiş vekili Sabri Öney, vali Ferid Nomer ve birçok sporseverlerin hazır bulunduğu bu müsabakalar çok heyecanlı geçmiş ve neticede bölge takımı voleybolda 8.15, 15-13 ve 15-5 sayı ile müsabakayı kazanmışlardır. İkinci basketbol karşılaşması her iki tarafın çetin ve gayretli oyunundan sonra 24 sayıya karşı lisenin 39 sayısıyla ve lisenin lehine neticelenmiştir.

Bölge sportif oyunlar ajanlığı'nın tertib ettiği tenis turnuvasına başlanmış ve seçmeler yapılmıştır. Bu karşılaşmalara 15 tenisçi iştirak etmiştir. Neticede Muhterem - Fikret 6 - 0, 6 - 1, Sami Küçük Ahmed ve Hamdi Hüseyine hükmen, Sami - Ethem 6 - 4, 8 - 9, 6 - 4 galib gelmişlerdir.

Samî Tütün, Ahmed Özgirgin, Muhterem Giray ve Hamdi arasında dömi final ve final müsabakaları yapılacak ve turnova şampiyonu meydana çıkacaktır.

Gemlikte 19 Mayıs bayramı

Gemlik (Hususi) — 19 Mayıs gençlik bayramı Gemlikte hararetle kutlanmıştır. Bayram günü öğleden sonra, Gemlik beden terbiyesi gençlik klübü ile, Sümeripek gençleri arasında spor müsabakaları yapılmış ve birinci, ikinci, üçüncü gelen sporculara muhtelif hediyeler tevzi edilmiştir.

Gece Sungipek fabrikası salonunda, Yardımcısevenler Kurumu menfaatine bir kıyafet balosu tertibi edilmiş, pek çok güzide Gemliklilerin bulunduğu toplantıda, piyango lar tertib edilmiş millî kıyafet birincisi seçilmiştir.

Karabükte

Bir rençper sevgilisile bir rakı âlemi yaparken bıçağını çekti kadını vurup öldürdü

Karabük (Hususi) — Karabükün Kadı köyünden rençper 35 yaşlarında Ahmed Aslan isminde birisi uzun zaman beraber yaşadığı aynı köyden 40 yaşlarında Hayriye isminde bir kadınla eğlenmek için ormana gitmiş, orada beraberce oturup içtikten sonra aralarında çıkan münakaşa çabucak kavgaya münce olmuş ve Ahmed Aslan sevgilisinin üzerine bıçakla yürüyerek Hayriyeyi vücudunun muhtelif yerlerinden bıçaklayarak kaçırmıştır. Hayriye aldığı yaraların tesiriyle derhal ölmüş, katil Ahmed Aslan da Karabük jandarması tarafından yakalanarak adliyeye teslim edilmiştir.

Yaralanan tenekeci öldü

Bundan 20 gün kadar evvel bir gece yarısı bacanağı demirci Hayri tarafından kadın yüzünden aralarında çıkan bir kavga neticesinde başından ağır surette yaralanan tenekeci Hüdâi ismindeki şahıs tedavi edildiği Demir-Çelik hastanesinden taburcu edildikten bir kaç gün sonra birdenbire ölmüştür. Ölümü şüpheli görüldüğünden ölü hastaneye kaldırılmış ve Safranbolu Müddeiumumisinin huzuruna yapılan otopsi neticesinde müteveffa Hüdâinin başından aldığı yaraların tesiriyle öldüğü anlaşılmış ve demirci Hayri yakalanarak mevcuden adliyeye teslim edilmiştir.

İzmirde bir kadın gayrimeşru çocuğunu öldürmüştü!

İzmir (Hususi) — Karşıyakada oturan «Z» adında bir kadının doğduğu çocuğu kasden öldürdüğü iddia edilmiş ve cesed hastaneye kaldırılarak otopsi yapılmıştır. Bu çocuğun bir izdivaç mahsulü olmadığı iddia edilmiştir.

Güreş müsahabeleri: Kel Aliço'ya dair

(Baştarafı 3/1 de)

idi. İşte bu derece babayiğit ve pehlivan olan Aliço rübü asırdan fazla meydana hâkim olagelmisti.

Elli altı yaşında olan Aliço, adetâ bir genç kadar dinç ve gürbüzdü. Dinamizmisini kat'iyen kaybetmemiştir. Aliço, yalnız pehlivan değildi. İyi bir binici, iyi bir koşucu idi. Evvel zamanda Kırkpınarda yalnız güreşler yapılmazdı. At koşuları ve yaya koşular da tertib olunurdu. Bu yarışlara pehlivanlar da girerdi. Aliço, her sene Kırkpınar at yarışlarına girer birinci gelirdi. Yaya koşulara girer gene birinciliği kazanırdı. Üste de güreşe girer başı alırdı. Görülüyor ki, bu, babayiğit pehlivan fevkalbeşer yaratılmış bir vücuda malikti.

Kel Aliçonun milli kahramanlık-ları da sayfalarca destan tutacak bir haldedir. Aslan Deliorman pomak-larından olan Aliçonun Bulgar çetelerile uzun boylu mücadeleleri ve muharebeleri vardır. Otluk köyü isyanında vesair Bulgar taşkınlıkları rında Aliço, maiyetile Bulgarlara karşı mücadelelerde bulunmuştu.

Türk köylüsü üzerine saldıran ve Türk köylerini yakan; Türk kadın ve çocuklarını vahşiyane bir surette katleden Bulgarlara karşı Aliço, amansız müdafaa ve taarruzlarına Türk babayiğitliğini yaşatmış ve yaratmıştı.

Kel Aliço, Heykeli dikilecek Türk kahramanlarındandır. Türk gençliğine nümuneî misal olacak bir yiğittir. Onun heykeli muhakkak dikilmelidir. Türk sporu ondan örnek alınmalıdır.

Kel Aliço; Ahır ömrünü sefaletle geçirmiştir. Muhaceretten muhacerete düşerek tâ, Karabigaya kadar gelmiştir. Doksan üç muharebesinde Stambûlanda, koca balkanlarda harb etmiş, yaralanmış nihayet muhacir olarak Dimetoka köylerinden birinde sakin olmuştur. Balkan harbinde Karabigaya kadar gelebilmişti. Ve, Balkan harbinden biraz sonra çok perişan bir halde vefat etmiştir.

Sultan Azizin vefatından evvel saraydan sürgün olan Aliço, zaten iyi bir hayat yaşamıyordu. Fakat güreş yapanak hayatını kazanıyordu. Sultan Hamidin pehlivanlığına

tün pehlivanlar gibi o da sefil olmuştur.

Bu, müsahabemde Kel Aliçonun ne derece kuvvetli ve mahir bir pehlivan olduğunu delillerle göstermek için okuyucularıma şu menkıbesini yazacağım:

Kel Aliço, elli altı yaşında iken Dimetoka köylerinde muhacirdi. Fakir düşmüştü. Bir çift öküzünden ve birkaç parça tarlasından başka bir şeyi yoktu. O vakitler Adalı Halil ve Koca Yusuf'lar baş olarak türemişlerdi. Adalı Halil Aliço'yu yenmek ve Türkiye başpehlivanlığına almak için çalışıyordu. Bu sebeble Aliçonun peşini bırakmıyordu. Bir aralık Aliço hastalandı ve fakrülnefes dolayısıyla iyi bakılmadığından zebun düştü. Artık güreş yapacak hali kalmamış gibi idi. Onu görenler şöyle düşünüyordu:

— Aliçodan artık güreş geçti. Bir daha doğrulamaz!

Halkikaten Aliço, kötülemişti. Ve bir daha doğrulamıyacak halde idi. Fırsat kollayan ve Kel Aliçonun peşinde dolayan Adalı Halil, başpehlivanın zebunlaştığını fakra düştüğünü haber alınca hemen kispetini omuzuna vurdu. Dimetoka yolunu tuttu. Kel Aliçonun bulunduğu köyün kahvesine indi, ve köy ağalarına sordu:

— Ağalar, Aliço nerede?

Aliço tarlada kartı ile çift sürüyordu. Ağalar, Adalı Halili tanıdıkları için sordular:

— Ne yapacaksın Aliço'yu?

— Güreş yapmağa geldim...

Deyince ağalar, birbirlerine baktılar. Ve, şen derece meyus oldular. Aliçonun yitilmesi aynı zamanda kendi namusları demektir. Adalı Halile doğrusunu söylediler:

— Tarlada çift sürüyor...

Aliço'yu çağırdılar. Kahveye girip de Adalı Halili gören Aliço, gülererek:

— Hoş geldin Adalı be! Ne o, güreş mi istiyorsun? Kispetini de beraber getirmişsin...

Deyince Adalı Halil de:

— Evet usta! Seninle güreşimi ayırdetmiye geldim...

Dedi. Adalı, Aliço'yu berbad bulmuştu. Bir elde yenebileceğine kanı olmuştu. Kel Aliço, gülererek Adalı Halile cevap verdi:

— Peki Adalı be! Bir ay sonra Geliboluda Şeyh Ali efendinin düğün güreşi var orada hesablaşırız. Daha iyi tam bir meydan güreşi olur.

Adalı Halil, fazla üste koymadı. Bir ay sonra Geliboludaki güreşi kabul etti. Çünkü Aliçonun değil bir ayda bin ayda bile doğrulacak ve düzelecek hali kalmamıştı.

★

Kel Aliço, eve dönmüştü. Kartısını çağırdı. Ve, Adalının köy karpısına kadar dayanarak kendinden güreş istediğini teessürle anlattı. Ve bir ay sonra Geliboluda güreşe davet ettiğini de ilâve etti. Kartısı şaşırılmıştı. Yirmi altı, yirmi yedi senedir namağlûb olan kocasının yenilmesine tahammül edemezdi. Kocasına şunları söyledi:

— Genç kara öküzü keselim, onunla bir ay besle kendini...

Deyince, Aliço:

— İyi amma ihtiyar öküzün yanında çifti kim sürecektir? Çift yapmazsak kışa aç kalırız...

Kartısı cevap verdi:

— İhtiyar öküzün yanında sen, çift süzersin... Kestiğimiz kara öküzün yerine gir.. Hem de idman olur...

Dedi. Aliçonun bu işe akli yatmıştı. İki yüz okkalk öküzü kestiler. Çifte de Aliço girdi. Kara öküzün yerini dolduruyor kartısı da çift yapıyordu.

Bir ayda iki yüz okkalk öküzü budaya budaya yiyen Aliço, akşam kadar çift sürüp idman yapan Aliço, değişmişti. İlikleri dolu olan ihtiyar Aliço bir ayın içinde tanılmaz bir hale gelmişti. Hattâ eskisinden daha çetin, daha hızlı olmuştu. Köy ağaları da börek, tatlı yedirek Aliço'ya yardım etmişlerdi.

★

Geliboluya köy ağalarile gelen Aliço, hana inmişti. Hanın çardaklı kahvesinin atında oturuyordu. Bir gün sonra güreş olacaktı. Adalı Halil daha ortada yoktu. Fakat Adalı, hasmının düzelemeyeceğinden o kadar emin idi ki, hiç bir vakit Aliço'yu düşünmüyordu. Baş alacağına seviniyordu.

Adalı, arkadaşlarıyla Geliboluya

geldi. Hanın önünde yaylı arabadan indi. Selâm verip çardak altına girdiği zaman dev gibi Aliço'yu ayak ayak üzerine atmış kıpkırmızı görünce afalladı; ne diyeceğini şaşırıldı. Bir iskemle alıp oturdu. Merhabadan sonra Aliço söylendi:

— Adalı; nasıl yarın göreceğiz be?

Adalı; kısık bir sesle:

— Evet usta!

Diyebilirdi. Fakat Adalıda şafak atmıştı. Yarın oldu; meydana çıktılar. Kel Aliço olduğu yerde durmuyordu. Bir an evvel Adalının işini bitirmek istiyordu. Başa elli altın bir de genç öküz vardı. İki pehlivan kapıştılar... Kel Aliço; hasmını bir yamyam gibi yedi ve hırpaladı. O derece hırslı idi. Kırk beş dakika sonra çaprazla bastırıp altına aldı; bir günde vurup sırtüstü düşürerek yendi. Ayağıle göbeğine basarak:

— Abe Adalı! Oldu mu be? Abe kızan aldı mı kara öküzcazı be?!

M. Sami Karayel

Bir defa daha!

(Baştarafı 3/1 de)

yi vatandaşın artan işi kuvvetinden ve kazancından elde etmek mümkündür.

Atatürkün en güzel sözlerinden birisi şudur:

«Ehvenişer, şerlerin en büyüğüdür» alkol işinde de böyledir. Netice; korkunç düşmanlarla savaşmakta olan Cumhuriyet hükümetinden dileğimiz alkol canavarına tam ve kat'i bir savaş açmaktır.

Kullanılmış çamaşır ve kunduralarımızı Çocuk Esirgeme Kurumuna veriniz. Bunları Kurum tamir ettirecek muhtaçlara dağıtılacaktır. Kurum bütün yurddaşların bu hayırlı işi seve seve yapacaklarını ümid ve şimdiden teşekkür eder.

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Bu sabahki

haberler

Mareşal Keitel Romada

İtalyan Veliadının orduya hitabı: "Yeni imtihana hazır olunuz!"

Vaşington, İtalyan - Fransız ihtilafının silahlı bir şekle dökmelerini muhtemel görüyor

Vaşington, 26 (A.A.) — Vaşingtonun siyasi mahfellerine göre Fransa ile İtalya arasında ehemmiyetli değişiklikler olacaktır. Bu değişikliklerin askeri mahiyette olması muhtemeldir.

Alınan haberlere göre Mareşal Keitel Romaya gelmiştir. Buradan Trablusa gitmek niyetindedir. İtalyan Kralı Fransız hududuna yakın ve İtalyan kuvvetlerinin temennü ettiği San Remo'ya gitmiş tir.

İtalyan Veliadını orduya bir e. mirname neşretmiş ve ezimle de miştir ki:

"Yeni imtihana ve aynı zamanda yeni zaferlere hazır olunuz"

Fransya gelince: İşgal altında bulunan ve işgal altında bulunmayan mntakalardaki halk artık La. valın arkasından gitmek istemektedir.

Son zamanlarda Fransız halkı o kadar heyecanlıdır ki en ufak bir hareket onu Nazilere karşı ayaklandıracaktır.

Mareşal Petain'in nüfuzu gittikçe azalmaktadır.

Korsikada İtalya lehinde mümayişler

Londra, 26 (A.A.) — Pariste Almanlar ile yeni müzakerelerde bulunduğundan sonra Laval Vişye dönmüştür. Tunus valisi amiral Estevayı kabul edecek ve kendisiyle görüşecektir.

Korsikada İtalya lehine nümayişler yapılmıştır.

Fransa vaziyeti hakkında Hitler ile Mussolini'nin tavflarının asıl sebepleri vazih değildir. Sanıldığına göre Mussolini halkın dikkat nazarlarını dahil zorluklardan ayırmak istemektedir.

Harkofta kanlı muharebeler devam ediyor

Londra, 26 (A.A.) — Harkof önünde ve şehrin cenub kesiminde çetin muharebeler devam etmektedir.

Timocenko şiddetli darbeler indirmektedir. Son zamanlarda birkaç yer daha işgal etmişlerdir. Ruslar Yzumda 800 metrelik bir cephe boyunca Alman hatını yarmışlardır. Timocenko burada düşman cenahına hamle yapmak imkânını bulmuştur.

Her iki tarafın zıyatı ağırdır.

Vişye göre

Vişye, 26 (A.A.) — Harkof cennubundaki Alman taarruzu tam inkı saf halindedir.

Vişye, 26 (A.A.) — Harkof muharebesi bir çevirme mücadelesine intikal etmiştir. Mukabil taarruz girişimi olan üç Rus ordusunun külli kısımları pek ağır kayıplara uğramıştır.

Sovyet tebliği

Moskova, 26 (A.A.) — Royter: Bu sabahki Sovyet tebliği: Harkofta dün çarpışmalar devam etmiştir. İzyum Barvenkovoda Sovyet kıtaatı düşman kıtaatı ve

Başvekilin beyanatı

(Baştarafı 1 inci sayfada) eder kısmına vekil arkadaşlarla kendi bütçelerinde sırası geldiği zaman, malumat arzedeceklerdir. Bendeniz heyet umumiyesi üzerinde görüşürken, bilhassa sayın müstakil grup reisi arkadaşım Rana Tarhan tarafından ifade edilen fikirler üzerinde noktaları nazaranı söyleyeceğim.

Teşkilât meselesi; bundan evvel bir bütçe müzakeresinde de gene yüksek makamına kadar zincir kademeleri tamam olmasa bundan çok zarar göreceğiz. Devlet teşkilâtının, halkın her türü ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde, ve kabiliyette olmasına ağıca esas tutmak lâzım geldiği kanaatindeyim; bunu her zaman tekrar etmişim. Ve şimdi de aynı fikirdeyim. Devlet teşkilâtı halkın ihtiyaçlarını tamamen karşılayacak şekilde teessüs ederse o vakit biraz rahat ederiz. Bugün devlet teşkilâtı bu vaziyette değildir. İşe için büyük teşkilât yapmak mecburîyetinde kalmıyoruz. Arkadaşlarımız çok iyi bilirler ki, birçok devletler harb haline geçecekleri zamanki vaziyeti sulh zamanında düzamlere ona göre teşkilâtlarını hazırladılar. Biz seferberliğe geçmek için teşkilâtın yeterli olduğunu düşünmüştük. Fakat bugün ihtiyaçları, yalnız devlet teşkilâtının değil, büyük şehirlerin belediye teşkilâtlarının da ihtiyacı kâfi gelmediğini göstermekte ve ona çare bulmak da hükûmete düşmektedir. Ve bu teşkilât da işe hazır olmayan unsurlardan vücutta geldiği için muhterem arkadaşım Rana Tarhanın işaret ettikleri gibi, aksaklıklar görülmektedir.

Tabii bunlar yeni görüldüğü işlerin safahatını yavaş yavaş öğrenecekler ve bu işlere yavaş yavaş alışacaklardır. Burada bazı fenalıklar olursa bittabi bunlar da görülmüş olacaktır. Bu noktadan nazarla bunda her hangi bir müşkülât tasavvur etmem. Fakat teşkilât bugün lâzımdır, yapılacaktır ve yapılması nihayet kütlenin menfaatı icabındadır. Yalnız, evvelce de arzettiğim gibi kemmiyetten ziyade keyfiyete verdikim kıymetten ve sözden dönmüş değiliz. Daima onun üzerindeyim.

Fikrim şudur: Bugün harbin başladığı gündenbergi yaptığımız tecrübelerle görüyoruz ki devlet teşkilâtı «a» dan «z» ye kadar baştan başa bu memleketin ihtiyacına telif edilebilecek şekilde tebedül edilmek lâzımdır. Bu teşkilâtı behemehal yenileştirmek mecburiyeti vardır. Fakat bugün görgülü ve işe yarar şerefli hizmet almış olmalarının binlerce memurun ordu saflarında da, bu kararın tabiki için bizi biraz daha tenmi ile harekete mecbur ettiğini gözönünde bulundurmak lâzımdır, fakat fikrimi bilmiyorum. İzah edebildim mi? Şimdiki şekli kalır, kanburun üzerine bir kenbur daha ilâve edilir. Hayır efendiler; ikisi birden ameliyat olur, çıkarılır, atılır.

Ücretlilerin maaşa geçmesi meselesi; İkanun hazır. Bütün devlet teşkilâtında ve mühakk bütçelerde ecebî kadınlarla evli ancak 15 kadar memur bulunmuştur. Bunların hukukî vaziyetini tektik ile mesğüm. Bunu hallettikten sonra heyeti umumiyesini huzurunuza getireceğim. Aynı zamanda bu kanunda ileride herhangi bir şekilde böyle bir vaziyet karşısında kalmamak için kâfi hükümler koy mak kararımdayım.

Devlet mübayaalarından bahsettiler. Devlet mübayaalarının hemen hemen ehemmiyetli kısmı doğru dan doğruya bir merkeze rapetdimiş vaziyettedir. Memleket haricinden vâki olan mübayaat, hattâ tüccar elile gelse dahi, ancak devlet mal edilmekte ve maliyeti üzerinden ihtiyacı olan dairelere tevzi olunmaktadır. Memleket dahilinde oldu ve halkın ihtiyacını temin eden mübayaat tamamen toprak o-

fisi vasıtasile yapılmaktadır. Üzerinde herhangi bir mutavassita yer verilmemektedir. Amma bazı yerler olabilir ki, bunlar gayet uzaktadır, bunlar istisna teşkil ederler. Bunlar hakkında aynı şekli tatbik etme imkânı yoktur.

Tesellüm işi, henüz doğrudan doğruya alı olduğu daireler tarafından yapılmaktadır. Burada bilhassa şun- un tebarüz ettirmek isterim ki ha-

kilâta ihtiyaç vardır. Ancak evsafı taayyün etmiş mevaddı, Ticaret Vekleti veya diğer kanallarla tedarik ettiğimiz mal devlet kanale verilmekteyiz ve onları maliyeti üzerinden veriyoruz.

Satın alma işleri: Satın alma işleri ya doğrudan doğruya ticari birlikler, yahud resmen tanınmış müesseseler vasıtasile yapılmaktadır. Ticaret Vekleti bu tarzda karar vermiştir. Maamafih bu meselemin üzerindeyiz. Haricetle ismarla olan mübayaatı birleştirerek, satın alırken resmî müesseseleri ve ticari birlikleri tavzif ederek bunu en sağlam bir şekilde yapmak karardayız ve tatbikata da geçmiş bulunmaktayız.

En mühim dava, arkadaşımın en son mevzuubahs ettikleridir. Bilirsiniz, arkadaşlarımız biz ancak harbin istilam ettiği teşkilâta ve tatbikata 1940 senesinde başladık ve bu teşkilâtı kademe kademe ihtiyacın gösterdiği lüzum ve nisbet de recesinde ilerlettik. Binaenaleyh tedbirler almamamızla beraber, yavaş yavaş basadık, tedbirleri de kademe kademe aldık. Bu tedbirleri küllan ile getirmek için verdikiniz salâhiyetlere istinad ederek mütemadiyen çalışılmaktadır. Bugünkü vaziyette dahi teşkilâtın ne kadar mühim ve yorucu olduğunu yakından bilirsiniz. Bu işlerin gün geçtikçe daha ziyade tekemmüle gideceğini görüyoruz. Meselâ, ana ihtiyaç maddeleri fiatların müstakar bir hale gelmesi için çalışıyoruz ve bugün bu mesai son safhasına gelmiştir. Muh- telif maddelerin fiatlarını tayin ve tesbit, münferid kararlar halinde ilân edilmektedir. Fakat bunlar hakikatte umumî bir fiat politikasının tedricî bir surette tabikim ifade etmektedir. Biz bunları birer birer veriyoruz. Doğrudan, fakat heyeti umumiyesini daha evvel Ticaret Vekili arkadaşımın bir hususî ihtimada arzettiği veçhile, bir seviyeye getirmeye çalışıyoruz ve bütün bu fiatları behemehal sabit bir halde tutmak için karar vermişizdir ve bu kararın üzerindeyiz. Binaenaleyh Benç Türker arkadaşımın, toprak mahulleri fiatına zam hakkındaki söylemiş olduğu söze hükümet namını biz istihak etmiyoruz.

"Başladığımız tektikat bitmek üzere. Yakında bundan müsbet neticeler alacağımızı ümid ediyoruz. Bunun haricinde, sınaî istihsal, toplama, fiatlandırma, dağıtma hususlarını da gözönünde tutuyoruz. Bu hususta icab ederse vesika usulüne de gideceğiz ve lâzım gelen bütün tedbirleri alacağız. Bunun üzerinde çalışmaktayız." Zannedirim arkadaşımızı tatmin edecek şekilde maruzatta bulun-

dukum.

Ali Rana Tarhan «İstanbul» teşekkür ederim.

Başvekil doktor Refik Saydam devamla gerek İzzettin Çahşır, gerek Halil Mentese arkadaşımızın sözlerine vekil arkadaşlarımız gelen izahatı arzederler. Maruzatın bundan ibarettir. «Alkışlar».

Başvekil doktor Refik Saydam, propaganda meseleleri ve bir propaganda vekâleti teşkilî işle kâğıd mevzuuna temas eden Cavid Ural «Niğde» ye karşılık olarak da şunları söylemişlerdir.

Devlet teşkilâtının çok muntazam olmasına taraftarım. Fakat yeniden bir propaganda vekâleti teşkiline taraftar değilim; bir «Doğru sesleri».

İkincisi kâğıd meselesinin temini; kitab, risale, mecmua, gazete, hepsi matbuat umum müdürlüğüne devredilmektedir. Oradan alınacak. Bunun haricindeki kâğıdlarla bittabi matbuat umum müdürlüğü mesğul olmayacaktır. Onun için bu hususta bir koordinasyon kararını hazırlamak çıkmak üzeredir.

İngiltere ikinci bir cephe açmak için hazırlanıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada) dan tertib edilmiş ve bazı mlb'uslar da söz almışlardır.

Muhafaza resmî mahfeller ikinci cephe meselesi hakkında sıkı bir ketumiyet göstermektedirler.

İngiliz radyosu ise, ikinci cephe için hazırlıkların tamamlanmış olduğunu, harekete geçmek için hükümetin vereceği emrin beklenildi-

Sovyet tebliği

(Baştarafı 1 inci sayfada) metindeki mevzularımızı tahkim ettikten sonra taarruz hareketleri yapmışlardır. İzyum - Barvenkovo istikametinde düşman tank ve piyadesile kıt'alarını devam etmekte- dir.

Moskova 25 (A.A.) — Sovyet tebliği eki:

Harkof istikametinde düşman piyadesi çok pahalıya malolan ağır kayıplar sonunda hatlarımızın bir köşesini delmeğe muvafak olmuşlardır. Kuvvetlerimiz yön taarruzlarla düşmanı pürdürmüşler ve ağır kayıplar verdirmişlerdir.

Londra 25 (A.A.) — Timocenko ve von Bock kuvvetleri arasında yapılan başlıca mücadelenin şimdi Harkof çevresindedir. Almanlar karşılık taarruzlarını yaptıkları İzyum cephesine intikal ettiği Londrada sanılmaktadır. Bu cephe vaziyet çok karışıktır.

İngiliz amele partisinin yıllık konferansı

(Baştarafı 1 inci sayfada) lirtmiştir. Memleket, müsavat dairesinde hareket edildiklerinden emin olmak şartile ağır fedakârlıklara şâyet etmeden katlanacaktır. Kizilordu şefleri ile daha sıkı bir iş birliği yapılmasını tavsiye eden Gred şunları ilâve etmiştir:

"Müşterek stratejiyi tayin edecek olan daha sıkı bir işbirliği elzem ve zaruridir."

Attlee tarafından verilen bir karar suretinde zaferin tahakkuk edeceğine olan inanç teyid edil- mekte ve amele partis tarafından hükümet içinde oynanmış rol harekete tasvir olunmaktadır.

Dahiliye nazırı Morrison şöyle söylemiştir:

"Memleketin yalnız harbi kâzanzamıya değil, fakat dünyadaki bütün milletler arasında işbirliği ve adalet esasına dayanarak sulhu kazanmağa da azmetmiş olması lâzımdır. Bizim yalnız adaleti, sulhü ve dünyada işbirliğini teşci etmemiz değil, harbi takip edecek olan senelerde harb fedakârlıkları için sulha bir teşkilât disiplini temin etmemiz, diğer milletlerle işbirliğini idame etmemiz ve gerek Almanya'yı, gerek her hang başka bir memleketi bu işi tektarlamak tan menemek için icab eden silahlı kuvvetleri ve askeri kudreti temin etmeye hazır bulunmamız lâzımdır."

Alman tebliği

(Baştarafı 1 inci sayfada) Alman pike bomba uçakları, Kandalaska koyunda Mourmansk demiryolunun mühin bir köprüsünü tahrib etmişlerdir.

Savaş uçakları teşkileri dün gece İngiltere cenub kıyısında hafif İngiliz deniz kuvvetleri üssünü yangın ve infilak bombalarile müessir surette bombalamışlardır.

Tank kollarına hücum

Berlin 25 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığı bildiriyor: Alman hava kuvvetleri dün ordu ile sıkı işbirliği yaparak harekete geçmişler pike, bomba ve savas uçakları ve avcılarımız Barvenkovo cenubundaki çevrede düşman kuvvetlerini sıkıştırılmışlardır. Bu münasibetle düşman tank uoplulukları birbirini aradı sıra muhtelif zamanlarda yok edilmiştir.

Meclisde ileri sürülen mütalealar

(Baştarafı 1 inci sayfada) söz almışlardır.

Bunu müteakib bütçelere geçilmesi ve sırasıyla: Büyük Millet Meclisi, Riyaseticümhur, Divanı Muhasabat, Başvekalat, Devlet Şurası Matbuat, İstatistik, devlet meteoroloji işleri, diyanet işleri reisliği ve Maliye Vekâleti bütçeleri kabul edilmiştir.

Matbuat bütçesinin müzakeresi esnasında Nahid Oral «Niğde» söz alarak dahili ve harici propaganda ve kâğıd işlerine temas ederek propagandanın işinin bir vekâlete bağlanmasını ve bu vekâletin başına mütemadiyen bu işle uğraşacak bir vekilin getirilmesi, kâğıd işlerinin de matbuat umum müdürlüğü emrine verilmesi mütaleasında bulunmuştur.

Maliye Vekilinin izahatı

(Baştarafı 4/1 de) nin fevkalâde masraflarına karşılık tutulmuştur.

Tütün ve içkiye zam yapılmıyacak

Bunlar haricinde kalan zamlar tütün, ispirotolu içkiler, kibrit, çakmak taşı müdafaa vergileriyle tiyatro ve sinema resimleri gibi umumiyele keyif ve eğlence mevzuatına tezlük etmekte olup şimdiki şartlar altında bu mevzulardan elde edilebilecek azami varidatın alınması en tabii ve en doğru hareket tarzı olduğuna şüphe yoktur. Bu meyanda çay ve kahveden ilâveten alınması düşünülen resmin bu maddeleri devlet inhisarına almak suretile istifada hakkında takdim olunan lâyiha da yüksek Meclisçe birkaç gün evvel kabul olunmuştur. Maamafih şurasını da tebarüz ettireyim ki gerek çay ve kahve inhisarı, gerek tütün ve içkilerin müdafaa vergilerine yapılan zam, şekerde olduğu gibi; bu maddeler için milli korunma kanununa müsteniden tesbit edilmiş olan şimdiki satış fiatlarının arttırılmasını istilam etmeyecektir.

Kaydedilen hayvan yekünü

Varidat bütçesi hakkındaki maruzatın burada nihayet buluyor. Fevkalâde tahsisat hakkındaki izahatına geçmeden evvel bu seneki hayvan kayıd neticelerini de arz etmeği faydalı görüyorum. Aldığımız malûmata göre kaydedilen hayvanların umumî yekünü «40.212.000» dir.

Geçen sene bu miktar «42.320.000» olduğuna göre eksiklik «2.108.000» den ibarettir ki yüzde 4.9 nisbetindedir. Maamafih geçen senelerdeki mutad inkişaf eksikliği de gözönünde tutulursa hayvan zayıyatının nihayet yüzde 7.8 i geçmediği anlaşılmaktadır.

Fevkalâde tahsisat

Geçen sene olduğu gibi bu sene de adi bütçe varidatı haricinde kalan menabiden elde edilebilecek bütün varidat, milli müdafaa ihtiyaçlarına karşılık tutulmuş ve ayrıca yüksek Meclisçe takdim ettiği millî fevkalâde tahsisat lâyihasile şimdiki istenilen «120 milyon l.» münhasıran muhtelif müdafaa hizmetlerine aid bulunmuştur. Adi bütçede milli müdafaa grupuna ayrılan tahsisat yekünü 101.51400 liran ibaret bulunduğuna göre önümüzdeki mali yıl başında müdafaa tahsisatı «221.514.000» liraya balığ olacaktır ki geçen sene bu suretle ilk defa verilmiş olan miktar, «60.519.000» lira fazladır. Şurasını hemen ilâve edeyim ki milli müdafaanın senelik ihtiyaç miktarı, maruzatın başında da temas ettiğim gibi, umumî vaziyetin inkişafı seyrine tabi olarak alınması lüzumlu görülecek tedbirlerin şümül ve ehemmiyet derecesine bağlıdır. Nitekim 1941 mali yılı başında da adi ve fevkalâde olarak milli müdafaya verilen tahsisatın yekünü «161.000.000» liradan ibaret iken sene içinde zaman zaman kabul buyurdunuz kanunlarla ve esasen müdafaa hizmetlerine tahsis edilmiş olan tasarruf bonoları hasilatı ile bu miktar «361.271.000» liraya balığ olmuştur. Tamamen askeri mahiyette olan ve esas müdafaa teşkilâtının bir çüzü jandarma, gümrük ve orman muhafaza teşkilâtının masrafları bu rakama dahil olmadığı gibi, doğrudan doğruya milli müdafaa hizmetlerine taallük eden işler için gerek umumî müvazene dahil muhtelif bütçelerden gerek demiryollar, limanlar, deniz yolları, havayolları gibi mühakk bütçelerden yapılan diğer sarflar da bunun haricindedir. Kezalik muhtelif kredilere mahsuben temin edilmekte olan levazim ve teçhizat bedelleri de bundan ayırdır. Bu maruzatın sulh ve emniyetin korunması yolunda bütün memleketçe gösterilen hassasiyetin ve katlanılan fedakârlığın derecesini tebarüz ettirmeğe kâfidir, zannedirim. Müdafaa tedbirlerimizin bir miyarı olan bu fedakârlıklar daima, vaziyetin istilam ettiği azami derecede olmuştur. Söylemeğe lüzum yoktur ki bütün bu marzattı maddî tedbirler ve fedakârlıklar mevzuundadır. Yoksa memleketin emniyet ve istiklali bağlanmasını etrafinda toplanan manevi kuvvetlerin ve fedakârlıkların yekünunu hepimiz biliriz ki ve herkes bilir ki hududsuz ve ölçsüzdür.

1936 yılındanberi muayene bir- 1936 yılındanberi muayene bir-

programa bağlı işler için verilmiş olan fevkalâde tahsisatın ve karışıkların etrafı bir tahlini geçen sene yapmıştım. Milli Müdafaa ihtiyaçları hariç olarak bu programa giren bütün diğer işler tamamen adi bütçeye alınmış olduğundan müdafaya ayrılan miktarların geçen sene verilen tahsisatın da yükselmiş olduğuna söylemekten başka eski maruzatıma ilâve edecek yeni bir şey yoktur.

Karşılıklar bahsinde de geçen seneki maruzatımı tekrar edecek kıymetli vaktinizi izâ etmek istemem. Yalnız müsaadenizle bir noktaya temas edeceğim. Bu karşılıklar dan bir kısmı Cumhuriyet Merkez Bankası kanununa tevfikkan evrak nakdiye ihracına müessir olduğundan tedavüldeki evrakı nakdiye miktarı etrafında endişe verici bazı teklüfî mahall kalmamak üzere bu hususta vaziyeti aydınlatılacak birkaç söz söylemeği faydalı görmekteyim.

Fevkalâde haller müvacehesinde artan masraflarımızı karşılamak için tabik edilecek finansans sistemimizi yüksek heyetimize esas itibarile yeni vergi ve istikrazlara müracaat tarzında tesbit etmiş bulunmaktadı. Harb ihtimallerinin belirmeye başladığı sıralarda temin olunan kredi ve istikrazlarla harbin başlamasını velyeden 1940 yılındanberi vasıtalı ve vasitasız vergilerde, yapılan zam ve ihdaslar ve akdolan dahili istikrazlar bunu müeyyiddir. Biraz evvel arzettiğim veçhile fevkalâde vaziyet dolayısıyla ihdas olunan fevkalâde vergilerden bir kısmı fevkalâde membalardan meyanına ithal edilmek suretile bu membalardan ayrıca takviye edilmiş bulunmaktadı.

Maliye Vekili tedavüldeki evrakı nakdiye yekününün 592 milyon lıradığını söyledikten sonra aradaki farkı teşkil eden 363 milyon liralık tezarüdüün sebeplerini anlatıktan sonra, izahatına devamla demistir ki:

Bununla beraber evrakı nakdiye hacminin ihtiyaçtan fazla artmasını önlemek hazinece en başta gelen bir lüzum ve zaruret olarak telâki edildiğini ve bu maksadla muhtelif tedbirlere tevessül edildiğini ve bu meydana külfetler mal olan çarelerin de ihmal edilmediğini arz etmek isterim.

Hazine vaziyeti

Yüksek Meclisin Cumhuriyet mahiyesinde ana prensip olarak koyduğu ve zaman zaman kendini gösteren iktisadi veya siyasi buhranlara rağmen daima tabikına muvafak olduğu denk bütçe esasının mesud neticesi olarak senelerdenberi devam eden tediyet intizamının, hazine tesirini gün geçtikçe daha çok kuvvetlendirdiğini her bütçe münasebetile tekrar ve teyid edebilecek maliyemiz için büyük bir iftihar ve silesidir.

Hazine kredisinin sağlamlığı ve yüksekliği sayesinde, büyük nafsa teşebbüslerle ticari ve sınaî işler için olduğu kadar milli müdafaa ihtiyaçları için de en müsaid şartlarla dahili ve harici krediler elde edilmekte ve bunlar, büyük masrafları istilam eden mühim devlet hizmetlerinin süratle ve azami tasarruflarla ifasını temin eylemektedir.

Büyük bir memnuniyetle arz edebilirim ki, hazinemizin kudret ve itibarı, son seneler zarfında bütün dünyayı saran siyasi ve iktisadi buhran akislerinden üteessir olmak şöyle dursun, bilakis sağlamlığını teyid ve takviye eden birçok yeni tedbirler geçirmesine vesile olmuştur.

Vekil, dahili istikrazların büyük bir rığbet gördüğünü söylemiş ve 75 milyon liraya kadar istikraz akdî salâhiyetini isteyen kanunların Meclisçe verildiğini ilâve etmiştir.

Vekil, şu işleri, dış ticaret, döviz ve kırling durumu, bankalar, hakkındaki izahat verdikten sonra sözlerini milli paramun istikrazına temas ederek şöyle bitirmiştir:

Sayın arkadaşlarımız, yüksek meclisin kıymetli direktifleri sayesinde yıllardanberi bütçenin hakkında muvafakiyet bütün bütçe zırlanmasına ihtiyacı ve isabet, tektirerimizin müsterek vâkı olmuştur. Tasdikinize arz edilen 1942 bütçesinin de tesiri göttiğce artan fevkalâde hal ve şartlar altında dahi yüksek irsalarımız ve kararlarımız sayesinde isabetli ve muvafakivelli bir eser hâlini alaca-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

1936 yılındanberi muayene bir-

GRİPİN

BAŞ - DIŞ - GRİP - NEZLE - KIRIKLIK - SOĞUK ALGINLIĞI - ROMATİZMA - NEVRALJİ
Ve Bütün Ağrıları Derhal Keser, İsim ve Markaya Dikkat. **GRİPİN** Yerine Başka Bir Marka Verilirse Şiddetle Reddediniz.

Kıyasıya para harcıyanlar

(Başarafa 1 inci sayfada)

oluyorlar. Bir taraf maiyet endişesi içinde sızlanırken; bir kısmı refah ve servet içerisinde yaşıyor.

Bu işlere mâni olmak; anormal kazançları önlemekse hükümetin işidir. Yani bu işi hükümetin derin vükufuna ve isabetli görüşüne terk etmek en yerinde harekettir. Zamanımızda bir çok devletlerin böyle kazançlara karşı aldıkları birçok tedbirler var ki; bunlardan istifade edilebilir kanaatindeyim.

Memlekette bu anormal kazançlar yüzünden birbirinden uçurumla ayrılmış iki zümre belirmiştir. Ekmeğine katkık bulamayanlar, anormal şartlar altında bol bol kazançları parayı şarfedecek yer arayıp da bulamayanlar.

Ben geçen gün bir elbise yaptırma için tanınmış bir terziye müracaat ettim. Ancak, 3 ay sonra hazırlayabileceği cevabını verdi. Kun duracım gittim. Ötendenberi alışveriş ettiğim kunduracımla olduğu halde, siparişimi yerine ancak 2 ay sonra getirmeye taahhüd etti. Kendi kendime: «Allah, Allah, harbde değiliz, nüfusumuz aynı, maiyet darlığı olmakla beraber çok şükür rahat bir devir yaşıyoruz. Ne oldu da, dün müşteri bekleyen dükkânların bugün siparişleri 2-3 ay sonraya atacak kadar işleri çoğaldı.» dedim. Sordum:

Dün bir kat elbiseyi güç yaptıranların bugün birkaç kat elbise yaptırıyorlar, eskiden senede bir çift kundura ile ikifa edenlerin de şimdi düzinelerle sipariş ettiklerini öğrendim. Bu müşteri bolluğunun sebebi ve hikmetini o vakit anlamadım.

Fakat, anlayamadığım, yahud anlaşıp da söylenemediğim bir şey varsa, ortada dönen bu paranın kimin cebinden kimin cebine aktığıdır. İşte bu aktışı izah, benden ziyade, onu daha yakından görecektir kudrette olanlara aittir.»

Fevkalâde kazanç vergisi

(Başarafa 1 inci sayfada)

edenlerden alınacak vergiler hakkında sunları söylemiştir:

«Yeni vergi ve zam mevzuatından son olarak fevkalâde kazançlardan alınacak vergi hakkındaki lâihaya temas edeceğim. Sermayenin normal gelirinden ziyade fevkalâde ahval ve şeraitten faydalanarak elde edilen büyük kazançları yalnız normal zamanlara mahsus vergiye tâbi tutmakla ikifa edilmesinin adalet icabıyla telif edilemeyeceği meydandadır. Arzettiğim lâihaya, bu düşünce ile hazırlanmıştır. Esası hiçbir itiraza mütehammil olmayan bu mevzuada tereddüd sebebi olabilecek yegâne nokta fevkalâde kazancın tesbitindeki isabet derecesidir. Takdim ettiğimiz lâihada, ki hükümlerle bunu azami derecede temin için tabikini mümkün gördüğümüz bütün tedbirlerle müracaat edilmiştir. Hâlen encümenlerde tetkik edilmekte olan lâihanın yüksek meclisin isabetli kararile istihdaf ettiği maksada en uygun bir şekli alacağına şüphe yoktur.»

Yeni neşriyat

İnkılâbî gençlik gazetesinin 47 nci sayısı dolgun bir mündericetle çıkmıştır. Bu sayıda Köye hareket, spor, hikâye ve birçok yazılar vardır.

GÖZ DOKTORU

Nuri Fehmi Ayberk

Haydarpaşa Nümune Hastanesi göz mütehassısı
İstanbul Belediye Karşısı
Tel. 23212

"Seni seviyorum" diye mırıldandı

Şayet siz de bu cazip güzellik reçetesini kullanırsanız, siz de bu iltifata nail olabilirsiniz. Çünkü bu reçete en sert ve çirkin bir cildi kadife gibi yumuşatıp beyazlatır, saf ve taze cazibe ile süsler. Tokalon kreminde mevcut kıymetli cevherler sıyah noktaları eritir, acık mesameleri sıkıştırır, ve cilde bir gül yaprağı yumuşaklığı verir ve şayanı peristis bir ten temin eder. Tokalon kremi her yerde satılır.

İKİNCİ İLÂN

İstanbulda Bahçekapıda Taş Handa, ki dairesinde Ürün Ticaret Türk Limited Şirketi ünvanile icrayı ticaret eden Şirketimizin 1/5/942 tarihinde fesh ve tasfiyesine karar verilmiş ve Türk Ticaret Bankası A. Ş. İstanbul Şubesi İkinci Müdürü İbrahim Omur ile senedatı Kerim Akçura tasfiye memuru intihap edilerek keyfiyet usulen tesell ve ilân olunmuştur. Şirkette alacağı olanların üçüncü ilândan itibaren bir sene zarfında hergün Şirket Merkezinde bulunan tasfiye memurlarına müracaatla haklarını isbat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Ürün Ticaret Türk Limited Şirketi Şerikleri

İLÂN

Kocaeli İcra dairesinden:
İzmitte emekli binbaş: Süleyman Teke Kocaeli aslye hukuk hâkimliğinin 41/120 esas sayı ve 17/7/41 T. İl ilâm ile masraf ve harçlar hariç olmak üzere 227 lira 85 kuruş borçlu Beşiktaş Tuzbada Türkçe sokakta 10 No. İla müstüm İken halen ikamegâhı meçhul bulunan Osmanın tarihî ilândan itibaren bir ay zarfında daireye müracaatla borcunu ödemesi veya salahiyetli mahkemenin icranın geri bırakılmasına dair bir emir getirmesi aksi takdirde gıyabında muamele yapılarak emvalinin haczi elhâline gidileceği tebliğ yerine kaatim olmak üzere ilân olunur.

(2393) İcra memuru Halil Diler

Son Posta

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
Türkiye	1400	750	400	150
Yunan	2340	1220	710	270
Ecneb:	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindedir. Adres değiştirilmek 25 kuruştur.

Cevab için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu: 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon: 20203

31 İkincikânun 1941 tarihindeki Doyçe Bank İstanbul Şubesinin bilânçosu

AKTİF	Raysmark	PASİF	Raysmark
Kasa :		Alacaklı cari hesaplar	5.171.983.799,66
a) Kasa mevcudu (Alman ve ecnebi tediy vasıtaları, altın)	49.685.516,81	Kabuller	172.541.756,37
b) Reichsbank ve posta hesaplarında bulunan meblâğ	257.652.289,15	Tasarruf hesapları	938.578.413,31
Vadesi gelmiş faiz ve Dividend kuponları	20.954.004,89	Banka emlakı üzerindeki henüz ödenmemiş ipotekler	691.973,28
Çekler	42.341.913,87	Aranmamış dividanlar	870.433,84
Senedat	845.518.402,26	Esas sermaye	160.000.000,—
Faizsiz Hazine bonolar ve Reich hazinesiyile Alman memleketleri üzerine keşideli senedat	2.908.564.808,53	Kanuni ihtiyatlar	42.500.000,—
Esham ve tahvilât cüzdanı	1.076.860.230,29	Serbest ihtiyatlar	30.000.000,—
Sendikalara iştiraklar	17.612.898,65	Tekaüdiyeler	25.000.000,—
Kredi müesseseleri üz. kısa vadeli sağlam kolayca paraya kabili tahvil alacaklar	53.060.125,15	Amortismanlar	5.634.034,83
Borsada kote esham ve tahvilât üz. avanslar ve röportan ileri gelen alacaklar	3.720.918,69	Nâzım hesaplar	15.714.226,—
Ardiye veya vapurdaki emtia üzerine avans	64.381.298,28	Sâfi kâr	9.760.000,—
Borçlu cari hesaplar	1.085.363.746,12	Emre muharrer senetler	RM 2.156.094,37
İpotekler	7.116.838,50	Borçluların aynı miktarda kefaleti bulunan kefalet ve teminatı	» 372.663.547,63
İştiraklar	64.000.000,—	Ciro suretiyle taahhüdât	» 8.419.751,50
Gayrimenkuller	75.500.000,—	a) (Mükerrer iskonto lu banka kabullerinden dolayı)	» 47.469.808,72
Mefruşat	1,—	b) (Başka mükerrer reeskont muamelâtından dolayı)	»
Nâzım hesaplar	899.066,32	Yekün :	RM 55.889.560,22
Sair aktifler	42.578,78		
	RM 6.573.274.637,29		RM 6.573.274.637,29

Berlin'de Deutsche Bank'ın yukardaki bilânçosunun aslına uygun olduğu tasdik olunur.

İstanbul, 30 Nisan 1942

Doyçe Bank İstanbul Şubesi

4 Mayıs 1942 tarihli bu bilânço altındaki imzalar «Doyçe Bank İstanbul Şubesi» namına müştereken imzaya mezu Müdür (Kurt Haumann) ile Müdür Muavini Dr. (Theodor Bath)ın imzaları olduğu tasdik kılınmıştır. Bin dokuz yüz kırk iki senesi Mayıs ayının beşinci günü. 5 Mayıs 1942, T. C. İstanbul Birinci Noteri Eşref Akman

Deniz harp okulu ve lisesi komutanlığından

- 1 — Deniz lisesi 9 ve 10 uncu sınıfları ile deniz gedikli orta okulu 6, 7 ve 8 inci sınıflarına talebe kayıd ve kabulüne 1 Haziran 942 tarihinden itibaren başlanarak 20 Ağustos 942 tarihine kadar devam edilecektir.
- 2 — İstanbul ve civarında bulunanlar, doğrudan deniz komutanlığına, Mersin ve civarında bulunan deniz harp okulu ve lisesi komutanlığı ile deniz gedikli erbaş orta okulu müdürlüğüne müracaat edecektir.
- 3 — İstanbul ve Mersin müntakaları dışında müracaat edecekler, Deniz harp okulu ve lisesi komutanlığına veya deniz gedikli orta okulu müdürlüğüne dilekçe ile müracaat edecekler ve dilekçelerinin bir suretini buldukları mahallin askerlik şubelerine vereceklerdir. Muameleleri askerlik şubeleri tarafından tekemmül ettirilecektir.
- 4 — Deniz lisesine istekdillerin buldukları sınıfın son sınavında her ne sebeble olursa olsun İpka ve İsmale kalımsı bulunmamak ve hiç bir sebeble tahsilî terketmiş olmamaları lâzımdır.
- 5 — Deniz lisesi 9 uncu sınıfına 15: 18, 10 uncu sınıfına 16: 19 yaşında bulunanlar alınır.
- 6 — Deniz gedikli erbaş orta okuluna:
Altıncı sınıfa 14: 17
Yedinci sınıfa 15: 18
Sekizinci sınıfa 16: 19 yaşında bulunanlar alınır. (5647)

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Gözlem Eskenazi Negrin Limited Şirketinin 21/5/942 tarihinde olan toplanmasında mazaretlerini ilhar eden ve ekseriyeti teşkilde müessir olan bazı alacaklıların mazaretleri idarece kabul edilerek toplanma 2/6/942 saat 11 ta ilik edilmiştir. Toplanmanın sebebi evlece bildirdiği üzere açılacak dava masrafları ve teminatın alacaklılara temini olmakla alakadar alacaklıların her halde mezkûr tarihte iflâs daireesinde hazır bulunmaları, gelmedikleri takdirde idarece hiç bir mes'uliyet kabul edilemeyeceği ilân olunur. (2806)

TIYATROLAR

Meşhur illizyonist profesör ZATI SUGUR

Beyoğlunda «SES» sinema ve tiyatrosunda her akşam yeni numaralarından müteşekkil zengin programına devam edecektir.

Gerede İcra ve İflâs Memurluğundan:

Gereden Kabiller mahallesinden eski telgraf hat çavuşu Rızaya Gerede posta ve telgraf idaresince aleyhine açılan tesell davası üzerine aslye hukuk mahkemesinden sair olan 4/2/942 tarih ve 33 esas ve 21 karar No. lu bir k'la ilâm mucibince mahkûm olduğunuz 925. kuruş 50 santim mahkeme masrafını ödemeniz hakkında be rami tebliğ postaya verilen icra emri ikametgâhınız meçhul olduğundan bahisle bilâtebliğ iade edilmiş olduğundan hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141 ci maddesine tevfiқан ilân tebligat ıerasına karar verlmıştır.

Gazetinin neşri tarihinden itibaren on gün içinde 942/104 No. lu dosya hesabına takib ve ilân masraflarile birlikte borcunuzu ödemeniz ve bir itirazınız varsa yine bu müddet içinde tahriren veya şifahi bildirmeniz ve aksi takdirde icra muamelâtına devam olunacağı ilân olunur. 20/5/942

MÜHENDİS, FEN MEMURU ve BİR ANBAR MEMURU ARANIYOR

Anadoluda bir inşaat şirketinde çalışmak üzere tecrübeli bir mühendis, alet kullanabilir, tecrübeli iki fen memuru ve anbar işlerinde çalışmış yazısı güzel bir memura ihtiyaç vardır. Talibelerin vesikalarile beraber hergün saat 17 den sonra Karaköy Büyük Tünel han No. 6/7 ye müracaatları.

Antalya Beden Terbiyesi Eölge Başkanlığından:

Antalyada inşa olunacak stadyum inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

- 1 — Keşif bedeli otuz beş bin liradır.
- 2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:
 - a — Proje.
 - b — Keşif cedveli.
 - c — Keşif hülasa cedveli.
 - d — Mukavele projesi.
 - e — Yapı işleri fenni şartnamesi.
 - f — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
 - g — Eksiltme şartnamesi.

Şartname ve evrakı keşfiye Antalya beden terbiyesi Bölge Başkanlığında ve Nafia Müdürlüğünde görülebilir.

3 — Eksiltme 8.Haziran.942 Pazartesi günü saat 11 de Yenikapı caddesinde bölge binası içinde toplanan eksiltme komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulü ile ve vahidi flat üzerinden yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için istehillerin iki bin altı yüz elli liradan ibaret teminat yatırmaları ve ayrıca aşağıdaki vesikaları getirmeleri şarttır:

- a — Bu işe girebileceğine dair Nafia vesika komisyonundan alınmış ehliyet veskası.
- b — Cari seneye ald Ticaret odası vesikası «5653»

Satılık Harman Makinesi ve 2 Gazojen Motörü

Biri 10 beygir kömür ile, diğeri 20 beygir odun ile işler, fazla tafsilât için Galata'da Mahmudiye Cad. 97 No. H. Cemale müracaat. Telefon: 43467

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Cihad Baban

SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIĞIL